

APEST

IV. Semmelweis u.

Duna-osta

Prágai Újság

Noviszád, 1938 június 3, péntek

Urednik - Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

19. évfolyam 150. szám

Chamberlain újabb béke terve:

a spanyol polgárháboru megszüntetése, a cseh kérdés rendezése és megegyezés Németországgal

Londonból jelentik: A Reuter-iroda a nemzetközi helyzetről a következő összefoglaló jelentést közli: Noha javultak az idegen önkéntesek Spanyolországból való elszállítására vonatkozó angol terv kilátásai, Londonban határozottan szem előtt tartják azt a véleményt, hogy az ellenségeskedések megszüntetése még sokkal kedvezőbb eredményeket hozna. Angliában a legmélyebben üdvözölnék minden olyan tervet, amely előbbre viszi a cél elérését, mert ez egyezsersmind enyhítené a fennálló európai feszültséget. Ezenkívül életbe léphetne az angol-olasz egyezmény és tárgyalások indulhatnának meg az európai nemzetek között a jobb megértés előmozdítására. Az angol kormány változatlanul azon a nézetben van, hogy az Anglia és Németország közötti megbeszélések újrafelvétele előmozdítaná az általános politikai helyzet javulását.

CHAMBERLAIN TERVE

Az angol sajtó részleteket közöl a szerdai minisztertanácsról. A Daily Telegraph úgy értesül, hogy Chamberlain miniszterelnök békekötvetéseket tervez. Az egyik terve az, hogy fegyverszünetet hozzon létre a spanyol polgárháboruban. Az angol kormány arra igyekezne rábírnai a küzdőfeleket, hogy üljenek le a tárgyalóasztalhoz és megegyezéssel alakítsanak bizonyos formájú spanyol kormányzatot. A másik békítő terv Csehszlovákia problémájának megoldását célozza, amelyet közvetlen tárgyalások megindítása követhet, Németország valamennyi sérelmének elintézésére. A Daily Express úgy tudja, hogy ha Berlin hozzájárul ahhoz, hogy Anglia mint közös barát járjon el és ha sikerül elintézni a csehszlovák ügyet, azonnal megindulnak a megbeszélések London és Berlin között.

az államok a cseh kormány intézkedéseit kihívó jellegűeknek tekintik és hasonló rendszabályokhoz folyamodnak, ami az amugyis feszült politikai helyzetet még kényesebbé tenné. Ezek az intézkedések homlokegyenest ellenkeznek Hodzsa miniszterelnök nyilatkozataival is, amelyekben megegyezést hirdetett a szomszédállamokkal. A részleges mozgósítás súlyos milliókba kerül. Erre a prágai kormánynak fedezete nincs, a lakosságot pedig nem lehet további anyagi áldozatokkal sújtani csak azért, mert a prágai nemzetvédelmi minisztérium valami rosszat álmodott.

Az interpelláció ezután rámutat arra, hogy a prágai kormány katonai célokra használta fel azokat a telepéseket is, akiket annak idején földreform címén telepítettek be erőszakosan a magyarok vidékekre. Ezeket a telepéseket a dunai határra vitték s ott egyenruhával és fegyverekkel látták el. Beigazoltnak látszik tehát az a tény, hogy ezek a telepések álcázott katonai alakulatok. A prágai kormánynak a földreform végrehajtásával az volt a célja, hogy bizonyos számú emberét a határvidéken készenlétben tartsa. Ha viszont ez a célja, akkor vallja be nyíltan és ne ajándékozza meg az ilyen embereket a benszült magyarság kárára földdel. Az ideges állapotból a külföld azt a benyomást nyeri, hogy éppen a csehszlovák köztársaság az, amely a szomszédállamokat ingerli.

GRANDI VACSORAJA

Grandi londoni olasz nagykövet szerdán Chamberlain miniszterelnök tiszteletére vacsorát adott, amelyen résztvett az angol kormány és a diplomáciai kar több tagja.

Szerdán érkezett meg a croydoni repülőtérre az angol-olasz rendszeres légitforgalom első olasz gépe. Az olasz érdekeltségek ez alkalommal díszvacsorát adtak, amelyen az angol légügyi miniszter képviselője is megjelent.

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS ELŐFELTÉTELE

Prágából jelentik: A Prágai Magyar Hírlap foglalkozik Krofta külügyminiszternek a Pesti Hírlapban megjelent nyilatkozatával, illetve azzal a kijelentésével, hogy Csehszlovákia Magyarországgal a Treuge Dei alapján békés együttműködést óhajtott. A lap felveti a kérdést, mit ért a miniszter Treuge Dei alatt. A csehszlovákiai magyarság ezt pontosan szeretné tudni. Az együttműködés előfeltétele a csehszlovákiai magyarság jogainak teljes érvényesülése.

Csehszlovákián a sor, hogy ne csak barátságos és főleg általánosságban mozgó nyilatkozatokkal, hanem tettekkel kezdje építeni a hidat Magyarország felé.

A SZLOVÁKOK KIVÁNSÁGAI

Pozsonyból jelentik: A »Slovak« foglalkozik azzal a fogadtatással, amelyben a prágai hivatalos körök az amerikai szlovák küldöttséget részesítették és ezeket írja: A szlovákok ügyelnek majd arra, hogy a fogadtatással ne tereljék mellékvágányra a pittsburgi szerződés alapelveit. Nekünk, szlovákoknak, a szerződés tartalma a fontos, továbbá az, hogy az amerikai szlovákok visszautazásuk előtt biztosítékokat kapjanak, hogy végre gyorsan teljesítik mind azt, amit a pittsburgi szerződésben írásba foglaltak. Ez pedig jelenti a szlovák parlamentet, bíróságokat, iskolákat, szlovák közigazgatást és az egész Felvidéket uralgó szlovák nyelvet.

LENGYEL-ROMÁN KATONAI EGYEZMÉNY

Londonból jelentik: A Daily Express varsói jelentése szerint Lengyelország és Románia egyezményt szövegezett meg, amely szerint nem engedik meg, hogy szovjet csapatok vonuljanak át területükön Csehszlovákia megsegítésére. Az egyezmény kölcsönös segélynyújtási egyezménynek bővíthető ki, ha a két ország bármelyikét idegen hatalom támadja meg.

A légi haderő tekintetében még nem egyeztek meg. Románia közölte, hogy ha a szovjetkatonák nem szállnak le román földre, akkor megengedi, hogy a szovjetrepülőgépek elszálljanak területe felé, de Lengyelország még erre az engedményre sem volt hajlandó.

KITILTOTT LAPOK

Prágából jelentik: A csehszlovák belügyminiszter 1940 április 30-ig megtiltotta 8 német lapnak Csehszlovákiában való terjesztését.

Megegyezés Németországgal

Valamennyi angol lap feltűnő beállításban közli, hogy az angol kormány a közel jövőben nemcsak arra törekszik, hogy véget vessen a spanyol polgárháborúnak, hanem arra is, hogy általános megegyezést kössön Németországgal. A spanyol polgárháboru befejezésére irányuló terv megvalósításának előfeltétele, hogy a külföldi önkénteseket vonják vissza. A Németországgal való általános megegyezés megvalósításának előfeltétele pedig az, hogy biztosítsák a szudétánémet kérdés békés és végleges rendezését.

Az általános védkötelezettség

Mint Londonból jelentik, az angol sajtó örömmel üdvözli Chamberlain miniszterelnöknek az alsóház szerdai ülésén tett kijelentését, amely szerint háboru esetén bevezetik az általános védkötelezettséget Angliában. A Times szerint az a kormány, amely ma nem gondol arra, hogy biztosítsa magát háboru esetére, az egész nép előtt felelős volna eljárásáért. A News Chronicle szerint már most megfelelő intézkedéseket kellene tenni, nehogy megismétlődjenek a világháboru szomorú tapasztalatai, amikor az egyik oldalon a hősök elesnek, a másik oldalon pedig az üzérek meggazdagodtak.

Interpelláció a mozgósítás miatt

Prágából jelentik: Eszterházy János gróf, a felvidéki egyesült magyar párt ügyvezető elnöke, sürgős interpellációt nyújtott be a prágai kormányhoz a törvénytelen részleges mozgósítás ügyében. Elmondja, hogy május 20-án éjjel Szlovákia és Kárpátalja területén csendőrök és egyéb közigazgatási szervek a tartalékos és póttartalékos katonákat kiráncigálták ágyukból és bevonultatták őket azzal, hogy elrendelték a mozgósítást. Az interpelláció megállapítja, hogy nem rendkívüli fegyvergyakorlatról volt tehát szó, amint hivatalos prágai helyen mondták, hanem részleges mozgósításról. A bevonult osztagok mindenfelé megszállották Szlovákia és Kárpátalja határát, több száz kilométer hosszúságban, a szomszédállamok részéről azonban semmi olyan intézkedés nem történt, ami ezt indokoltá tenné. Magyarország és Lengyelország a saját határvidékén semmiféle intézkedést nem tett. Könnyen megtörténhetik, hogy ezek

Reggeli levél

Az igazi béke

Kánya Kálmán magyar külügy-miniszter, a magyar képviselőház szerda délutáni ülésén nagy beszédet mondott a külpolitikai helyzetéről. A beszédet közel fél oldalas cikkben ismertette a beográdi »Politika« is tegnap reggeli számában. Ez a körülmény különösen figyelemreméltó. A »Politika«, amely kétségtelenül Jugoszlávia legolvasottabb lapja és a százezret messze meghaladó példányszámával a jugoszláviai közvélemény szempontjából is igen jelentős tényező, a múltban sohasem fordított ilyen nagy figyelmet a budapesti eseményekre. A magyar külügyminiszter beszédének részletes közlése azt jelenti, hogy Jugoszlávia legtekintélyesebb lapja, amely a múltban nem vallotta magáénak azt az ideológiát, amely az ugynevezett jobboldali államokat jellemzi, túltette magát ezen az állásponton és rokonszenves módon ismertette a beszédet.

Kánya Kálmán a magyar parlament külügyi vitája során nyíltan és őszintén beszélt. Rámutatott mindazokra a nehézségekre, amelyek az igazi béke megvalósításának útjában állanak, de egyúttal hangoztatta a módokat is, amelyek alkalmasak arra, hogy lehetővé tegye a mindnyájunk által óhajtott barátságos állapot megvalósítását. Nem kértelt, nem kendőzött, hanem megmondta, hogy a mult igazságtalanságait jóvá kell tenni, elsősorban pedig a nemzeti kisebbségek kérdését kell az igazság, méltányosság, egyenlőség és emberiség alapján rendezni. Enélkül nem lehet őszinte béke a duna menti államok között. Hangoztatta, hogy áldozatok nélkül ezt nem lehet megvalósítani, de az áldozatokat érdemes meghozni, mert a béke megvalósítását jelenti.

A magyar külügyminiszter egész beszédét az őszinte béke utáni vágy hatotta át és épen azért, mert őszinte és nyílt volt, alkalmas arra, hogy ezen az alapon folytatható a megbeszéléseket, a Duna völgyében végre igazi békét teremtsenek az érdekelt államok vezetői. Félre kell tenni az esetleg még fennálló bizalmatlanságot és nyíltan, őszintén kell rámutatni a valódi helyzetre. Ami javításra szorul, azt javítani kell, ahol hiba van, jóvá kell tenni, mert a béke ma mindennél fontosabb és sürgősebb. A dunai államok között meg lehetne teremteni az igazi barátságot és jó szomszédi viszonyt, csak jóakarát és megértés kell hozzá.

Bennünket jugoszlávai magyarokat ez annyival inkább érdekel, mert épen Jugoszláviáról olyan nyilatkozatot tett a magyar külügyminiszter, amit a másik két kisantant államról nem állapíthatott meg. Hangoztatta, hogy Jugoszlávia részéről mindig meg volt és most is meg van a jóakarát a barátságos szomszédi viszony megvalósítása érdekében. A megegyezés nehézségei nem Beogradban vannak. Megmondta azt is, hogy Románia, de különösen Csehszlovákia a multban olyan magatartást tanúsított, amelyek nem voltak alkalmasak a baráti viszony megteremtésére. Sejtette beszédében azt is, hogy a legutóbbi nemzetközi események következtében azonban már arról az oldalról is nagyobb megértés tapasztalható, ahonnan eddig ugyszólván csak fenyegetések hangzottak el.

Kánya Kálmán magyar külügymi-

Az égeri incidens elintézése

Prágából jelentik: A szerdai égeri incidens ügyében a prágai angol és francia követ érélyes fellépésére a hatóságok rendkívül gyorsan hoztak megtorló intézkedéseket. Nemcsak a lövöldöző őrmestert tartóztatták le, hanem rövid uton fegyelmi eljárás indítottak a zászlóaljparancsnok ellen is, mert megengedte, hogy az őrmester töltött fegyverrel kimaradhasson egész éjszaka és részegre igya le magát. A zászlóaljparancsnokot azonnali hatállyal elhelyezték Égerből.

NEM LESZ PUSKAPOROSHORDÓ A KISEBBSÉGI KÉRDÉSBŐL

Prágából jelentik: Hodzsa miniszterelnök a Pesti Hirlap tudosi-

toja előtt két hét nemzetiség óta annyira csak a vég van szükségem tartottam mondomta felfogásom, elsősorban felfogásához mentem, hogy óhajítja végrehajtani a rendezést. A csehszlovák alkotmány módot nyújt arra, hogy a köztársaság összes nemzetiségei ügyeit a jövőben a helyi önkormányzatok utján a legmesszebbmenően rendezzék. A csehszlovákiai nemzeti-ségi kérdésből nem lesz puskaporoshordó.

HALLÓ!

Egy német nemzeti szocialista lap rövid idővel ez előtt térképet adott ki, amelyben Svájcot Németország egy részének tüntette fel. A svájci szövetségi kormány érélyes fellépésére a térképet ki kellett vonni a forgalomból.

Az angliai Northamptonshire grófság Desborough városában egy aszszony 28 dekás csecsemőnek adott életet. A kis Gerald Sismey élete megmentése érdekében most nagy erőfeszítéseket tesznek az orvosok. A világ legkisebb csecsemőjét vátába csavarva melegegítőben helyezték el. A táplálékot sterilizált töltőtoll csepegtetőn át juttatják a 28 dekás csecsemő szájába. A csecsemő minden órában kap néhány csepp speciálisan preparált tejet és időnként kevés konyakot is. A csecsemő születése második napján sirni kezdett, az orvosok azonban ennek ellenére is kétségessnek tartják, hogy életben marad.

A linzi »Volksblatt« jelentése szerint Erich Wolfgang Korngold-nak, a neves zeneszerzőnek Hüsselberg község St. Konrad nevű falujában levő vagyonát lefoglalták. Ugyancsak lefoglalták a volt gmundeni hazafias front vezérének, Weller Károly huszárkapitánynak vagyonát is.

A kelet-szibériai Vladivosztozk kikötőjét a napokban különös szállítmánnyal hagyta el egy hajó. A gőzös hűtőkamrájában olyan nagy ládát visz, amelyben kényelmesen elfér egy kisebb családi ház. A ládában szállítják annak a mammutnak a holttestét, amelyet a mult év októberében találtak meg teljes épségben a Vrangel-szigeten. A mammut, amely körülbelül 20.000 évvel ezelőtt élt a földön, jég tömbbe került és a jég 20.000 éven keresztül konzerválta a földön élt legnagyobb emlősállat holttestét. A körülbelül 3000 tonna súlyú mammut elszállítása a hajóig nem volt egyszerű feladat, különösen azért, mert az őt beborító jégtömbbel együtt kellett elszállítani. Minden óvatosság ellenére is a szibériai farkasok több helyen kikezdték a mammut fején és hátán azokat a részeket, amelyeket nem borított jég.

Roosevelt amerikai elnök azt kérte a kongresszustól, hogy ne szállítsa le a munkanélküli segélyek részére előirányzott 3247 millió dollárt. Az elnök üzenetében rámutatott arra, hogy az Egyesült Államokban rosszabbodott a munkanélküliek helyzete és ezért feltétlenül szükséges az eddigi segélyek folyósítása.

Az ausztriai Ischl közelében egy tizenöt éves földmives leányt megcsípett a légy. A csípésre nem fordítottak különösebb figyelmet és csak akkor hívtak orvost, amikor a leány állapotja rosszabbodott. Az orvos vérmérgezést állapított meg és a szerencsétlen leány röviddel a mérges légy csípése után nagy kínok között meghalt.

A délamerikai Gran Chaco terület hovatartozásága ügyében megindult diplomáciai közvetítést ismét eredménytelenség veszélyezteteti. A paraguayi kormány az argentin kormány közvetítésére adott választ Buenos Ayresben nem tartják kielégítőnek. Ezzel szemben Bolivia fenntartásokkal ugyan, de hajlandó a közvetítő javaslatot magáéá tenni.

Kína tiltakezött Genfben Kanton bombázása miatt

A kínaiak elvesztették a szucsai ütközetet

Genfből jelentik: Kína népszövetségi megbízottja tiltakozó jegyzéket nyújtott át a Népszövetség titkárságának a kínai nyílt városok Japán részéről történt bombázása miatt. A még mindig Genfben működő japán sajtóiroda közleményt adott ki, amely szerint Kanton teljesen megerősített város és a Japán hadirepülőgépek csak katonai tárgyakat bombáznak.

Pekingi japán körök véleménye szerint a szucsai ütközet véget ért. A kínai hadseregnek csupán kis része menekült meg. Japán katonai körök nem hiszik, hogy

a Lunghaj-vasut mentén újabb harcokra kerülhetne a sor, miután a kínaiak Langfeng és Kaifeng közelében már akkor megkezdték második vonaluk visszavonását, amikor az első vonal még harcban állott. A kínaiak a Lunghaj-vasut környékéről Hankau irányában vonulnak vissza.

A Domei-iroda közlése szerint a Japán belügyminisztérium újabb légvédelmi utasításokat adott ki. Eszerint a jövőben a polgári lakosság légi támadás esetén házaiban kötelees maradni és a fedezékeket csak a gyermekek, öregek és betegek használhatják.

Palesztinában tovább tart az öldöklés

Londonból jelentik: Malcolm MacDonald angol gyarmatügyi miniszter közölte az alsóházban, hogy május 3-30 között Palesztinában 36 személyt gyilkoltak meg és negyvennégyet megsebesítettek. Rövidesen elkészül Palesztina határa mentén az a drótvezeték, amelyet villamos árammal töltenek meg. Haifa és Galilea környékén több községet állandóan megszállva tartanak a katonai csapatok.

Jeruzsálemi jelentés szerint egy felfegyverzett banda felgyújtotta a Lidda-Jeruzsálem vasutvonal mentén fekvő Kapun állomást.

Az egyiptomi arabok erősen rokonszenveznek a palesztinaiakkal. Az egyiptomi nőszövetség elhatározta, hogy »Palesztina napot« rendez az ottani arabokkal való szolidaritása jeléül. E napon egész Egyiptomban pénzt fognak gyűjteni a palesztinai arabok segélyezésére.

niszter beszéde is igazolása annak, hogy az a politika, amelyet dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnök külügyminiszter folytat és amely a szomszédokkal történő megegyezést és baráti viszony megteremtését tűzte ki céljául, az egyedüli helyes. A jugoszláv külpolitikának tovább kell haladnia a megkezdett uton, nem kellene tekintettel lennie azokra a nehézségekre, amelyeket Jugoszlávián kívül álló tényezők támasztanak és amelyek nem alkalmasak arra, hogy a Duna völgyében anyira óhajtott és szükséges iz-

galommentes állapotot megteremtsek. Budapest és Beograd igen könnyen megérthetik egymást és ezért nézzük bizonyos érthetlenséggel, hogy ennek ellenére miért nem alakul ki az a helyzet, amelyet mindkét államban kívánnak. Az akadályokat ismerik nemcsak az illetékesek, hanem a széles közvélemény is, és ezért az akadályokat el kell tüntetni, mert a kölcsönös megértés, a megegyezés és az igazi béke megéri Jugoszláviának az akadályok eltüntetését.

TOMÁN SÁNDOR

Kánya: A kisebbségi kérdés a béke fentartásának központi problémája

A magyar külügyminiszter az európai helyzetről

Budapestről jelentik: A képviselőház külügyi vitájában Kánya külügyminiszter nagyszabású beszédben vázolta az európai helyzetet és ismertette Magyarország helyzetét a nemzetközi politikában. A két tekintélyállam, Olaszország és Németország — mondotta — az utóbbi időben ismét jelentékenyen megerősítette nemzetközi pozícióját. A Berlin—Róma tengely érintetlenül fennáll és magához ragadta a kezdeményezést az európai politikában. Magyarországnak nincs mit tartania a német terjeszkedési törekvésektől, sőt ellenkezően, megvan minden oka arra, hogy a magyar határok sérthetlenségére vonatkozó ígéreteknek teljes hitelt adjon. Azok az államok, amelyek a háboru után hosszú ideig majdnem kizáróan a francia politika szolgálatában állottak, meggyengültek vagy politikájuk olyan módosulást szenvedett, amelynek hasznát elsősorban a Berlin—Róma tengely látta. A tengely Hitler kancellár legutóbbi római látogatása következtében még jobban megerősödött.

A FRANCIA—ANGOL VISZONY

A francia-angol viszony tudvalevően ma talán még bensősége-sebb, mint a világháború előtt volt, de ez még nem jelenti okvetlenül azt, hogy a két egymással látszólag szembenálló csoport meg erősödése elkerülhetetlenül Európa teljes meghasonlását vonja maga után. Épen ellenkezően, a két csoport keresi a közeledést egymáshoz és komolyan fáradozik a még fennálló ellentétek kiküszöbölésén. Ez a nagy különbség a mostani és a háború előtti helyzet között, amikor a két európai hatalmi csoportot szakadatlanul és szenvedélyesen uszították egymás ellen és az egyik hatalom, Oroszország, egyáltalán nem titkolta, hogy háborúra tör.

A DUNAMEDENCE

A magyar külügyminiszter ezután áttért a Dunamedence kérdésének ismertetésére. Ez a kérdés — mondotta — ép olyan fontos az európai béke biztosítása szempontjából, mint a nagyhatalmak között fennálló viszony. Tagadhatatlan, hogy a helyzet a nagyhatalmak és a Dunamedence államai között bizonyos hasonlóságot mutat. Amint a nagyhatalmaknál a versaillesi szerződés fogyatékosai hatottak bomlasztóan, a Dunamedencében a trianoni békeszerződés érezteti romboló hatásait. Ott is, itt is jelentkeznek erősebb törekvések a fennálló nehézségek áthidalására. A Dunamedencében ezek a törekvések csak a múlt évben öltöttek komolyabb formát. Magyarország nemzetközi helyzetének megerősödésére volt szükség, hogy a kisantant-államok velünk szemben belátóbb álláspontra helyezkedjenek és enyhébb hurokat pengessenek. A kisantant-államokkal folyamatban levő tárgya-

lások a magyar kisebbségek sorsának javítására, a magyar egyenjóság elismerésére, valamint a Kellog-paktum szellemében kölcsönösen teendő nyilatkozatokra vonatkoznak. A tárgyalások legfontosabb eleme természetesen a kisebbségi kérdés. A nagyszámu-

Magyarország és a kisantant

A kisantant három állama — mondotta Kánya — nagyon sok alapvető kérdésben külön utakon jár, Magyarországgal szemben azonban továbbra is a szoros együttműködés elvét követi. Mi a magunk részéről nem vagyunk hajlandók arra, hogy a kisantanttal, mint blokkal tárgyaljunk. A másik fél ezzel szemben ahhoz

Jugoszlávia valamennyi határán békésebb légkört teremtett, ami nálunk is érezhető.

A kisebbségi kérdés megoldatlan volta az egész európai béke fennállását veszélyezteti. A magyar kisebbségek helyzete más Csehszlovákiában, más Jugoszláviában

Romániában él a legnagyobb számú magyar kisebbség és pedig zárt tömbökben és közismert, hogy ott van a legnehezebb sora.

Komoly eltérés mutatkozik továbbá abban a tekintetben, hogy Csehszlovákia nem vette tagadásba azt az elvet, hogy a kisebbségi kérdésnek nemzetközi politikai jellege van, ezzel szemben Románia annak ellenére, hogy a kisebbségvédelemre vonatkozó nemzetközi szerződést aláírta, azt az el-

a kisebbségi kérdés rendezésének döntő horderejét az események napról-napra mindjobban megerősítik és mindenkinek meg kell értenie, hogy az olyan nemzetközi problémává nőtte ki magát, amely felett napirendre térni többé nem lehet.

Mindebből kiviláglik, hogy milyen nehéz a helyzetükben és viszonyaikban egymástól annyira eltérő három állammal a tárgyalásokat közös nevezőre hozni. A kisantant-államok késlekedő magatartása a nemzetiségek kérdésében különösen Csehszlovákiában olyan helyzetet hozott létre, amely lényegesen fokozza a nyugtalanságot, olyan komoly válságot idézve elő, amely az egész európai békeépület fennállását is veszélyezteti.

PRÁGA ÉS BUDAPEST

— Egyáltalán nem az a szándékom, hogy a helyzet kiélezéséhez a magam részéről hozzájáruljak s bár nagyon sok mondanivalóm volna, csak egyes fontos mozzanatok kiemelésére fogok szorítkozni, amelyekből kiviláglik, hogy Csehszlovákia hosszú időn át milyen magatartást tanúsított velünk szemben és hogy Magyarország ezt milyen nagy önmérséklettel viszonozta. Midőn Csehszlovákia — nagyhatalmi barátai segítségével — a világháború befejezése után olyan államot létesített, amelyben az uralkodó néppel szemben az ugynevezett nemzetiségek alkot-

magyar kisebbséggel való megfelelő bánásmódra ezek az államok nagy területi nyereségük ellenszolgáltatásaként nemzetközi kötelezettségeket vállaltak. Ennek gyakorlati keresztülvitele késik, ezért került a kisebbségi kérdés a mostani tárgyalások középpontjába.

ragaszkodik, hogy a három állammal létesítendő megállapodások mégis teljesen egybehangzóak legyenek. A három állam nemzetközi helyzete sem egyenlő. Csehszlovákiának nem sikerült korrektszöveget létesítenie szomszédaival s így közte s három szomszédja között a helyzet feszült. Ezzel szemben

s egészen más Romániában. Csehszlovákiában a különböző kisebbségek alkotják a lakosság többségét és ezek napról-napra fokozódó sullyal követelik jogaikat.

vet vallja, hogy ez a kérdés kizáróan belpolitikai probléma, amelybe más államnak beleszólása nincs. Ennek alátámasztására nagyon szeretnek hivatkozni arra, hogy a román nép annyira felítve van nacionalista érzelmekkel, hogy a kormány képtelen e téren kötelezettségeket vállalni. Pedig

ják a többséget, nagykiterjedésű magyar területekhez is jutott. Sokan azt remélték, hogy éppen ez a körülmény arra fogja indítani a prágai kormányt, hogy mindent elkövessen Magyarország kien-gesztelésére és arra, hogy velünk, legalább gazdasági téren, lerakja a normális viszony alapjait. A cseh hivatalos politika azonban egészen más vágányokon haladt és valószínűen abban a felfogásban volt, hogy a csehszlovák köztársaság háború utáni előnyös pozíciója, amely kizáróan a szuronyok erejére támaszkodott, igen hosszú ideig fenntartható lesz. A magyar kérdést ebből az elgondolásból

kifolyóan fölényesen kezelte, a Romániához és Jugoszláviához való szorosabb viszony létesítése által nagyhatalmi szerepre vágyóit és vajmi keveset törődött a Magyarországon vele szemben uralkodó hangulattal. Minden legcsekélyebb magyar megmozdulással szemben fenyegető módon lépett fel és ismételtén háborúval fenyegetőzött. Az igen erős cseh propaganda céltablája elsősorban Magyarország volt. Regényeket hallottunk az állítólagos magyar elmaradottságról, folytonos békétlenkedéseinkről. Lassanként minden ellenünk irányuló élesebb sajtóhadjáratban Prága irányító kezét fedezhettük fel.

Hogy a magyar nemzetiség panasza Prágában mennyire sikert fiúlekre találtak, azt nem kell újból ismertetnem. Magától értődik, hogy ez a huzamosabb időn át és következetesen alkalmazott eljárás nem keltett rokonszenvet Magyarországon Csehszlovákiával szemben. De midőn végre tavaly köztünk és a kisantant államai között tárgyalásokra került a sor, mi azokba, elnyomva jogos felháborodásunkat a multban történtek felett, mégis készséggel mentünk bele. Jöndulatunknak erősebb bizonyítékát, azt hiszem, alig adhattuk volna. Most pedig, amikor a közelmúltban a nemzetiségi kérdés okozta nagy nyugtalanság miatt a prágai kormány szükségesnek tartotta elrendelni a részleges mozgósítást, amelyet nemcsak a német birodalom felé eső, hanem a magyarországi határookra is kiterjesztett, mi ezt a barátságosnak alig nevezhető eljárást nyugalommal fogadtuk s tartózkodtunk mindentől, ami a helyzetet még jobban kiélezhetné volna. El vagyunk tökéve arra, hogy ezen az általunk helyesnek s megfelelőnek tartott uton fogunk tovább is haladni, de a közeledést a két állam között kizáróan magyar jóakarral elősegíteni nem lehet. Magyarország nem fogja a békét megbontani, de Csehszlovákiának annyi nemzetisége van, hogy a további fejleményeket illetően tisztán látni nem fogunk mindaddig, amíg világosan ki nem tűnik, hogy a prágai kormány milyen engedményekre hajlandó elégedetlenkedő összes nemzetiségeivel szemben. Magától értődik, hogy minden nemzetiséggel szemben egyenlő mértékkel kell mérnie.

Anglia felfogása

Angliának az a felfogása — és ezt nem mulasztotta el közölni Prágával —, hogy csak messzemenő engedékenységgel lehet

a kisebbségi kérdés a jelenlegi helyzetben a béke fentartásának központi problémájává lett,

azt most elismerte az a nagyhatalom is, amely fokozódó érdeklődést mutat a középeurópai helyzet iránt s amelynek pártatlanságát ebben a kérdésben, azt hiszem, Prágában sem fogja senki kétségbevonni. Egy nézetem vagyunk. A további fejleményektől függ, el

tudja-e végre magát határozni a csehszlovák kormány olyan nemzetiségi statutum meghozatalára, amely a Csehszlovákiában élő nagy számu kisebbséget megnyugtatja és vajjon nem ragadtatja-e magát bizonyos körök befolyása alatt tulmerész politikai spekulációkra, amelyek a béke ügyét semmi körülmények között sem szolgálhatják. Ettől függ, hogy a most észlelhető enyhülés tartós lesz-e. Büszkeséggel és önérzettel hirdetik, hogy Magyarország a maga részéről minden tekintetben hozzájárult ahhoz, hogy a nyílt kérdések, amelyeknek száma, sajnos, még igen tekintélyes, békés uton oldassanak meg. Ezt a politikát őszintén és meggyőződéssel követhettük, már csak azért is, mert nincs olyan kérdés, amelyet ne lehetne beilleszteni a valódi békepolitika keretébe.

Az utóbbi időben több barátságos nyilatkozatot hallottunk csehszlovák és román államférfiak részéről. Ezeket köszönettel nyugtázom s újból kijelentem, hogy erre vonatkozóan fennáll a legjobb akarat a magyar kormányban. A magyar kormány reméli, hogy az említett két szomszédállam államférfiai a szép szavakat már a közeljövőben tettekké változtatják át.

A BARÁTI ÁLLAMOK

Az egyes államokkal fennálló baráti kapcsolataink valóban az igazi béke céljainak szolgálatában állnak és ezért ápoljuk is őket olyan következetesen és meggyőződéses szívóssággal. Változatlanul és érintetlenül áll fenn a magyar-olasz barátság. Politikai dajkamese az az állítás, mintha Olaszország most kevesebb érdeklődést mutatna Magyarországgal szemben, mint azelőtt. Szilárdak a magyar-német kapcsolatok, amelyeket semmiféle rágalom nem fog tudni kikezdeni. Lengyelországgal szemben csorbítatlanul fennáll az az őszinte és meghitt viszony, amelynek gondos ápolását mindig elsődrendű feladatunknak tekintettük. Szavaimat azzal a megállapítással szeretném zárni, hogy ameddig a nagyhatalmak béketörekvése fennáll és ha a Dunamedencében minden állam olyan meggyőződéses békepolitikát folytat, mint Magyarország, akkor a háboru csapása ezt az erősen megrázott világrészt el fogja kerülni.

A MAGYAR PARLAMENT ÜLÉSE

Budapestről jelentik: A képviselőház csütörtök délelőtti ülésén folytatta a külügyi tárca részletes vitáját. Rakovszky Tibor felszólalásában tiltakozott ama bánásmód ellen, amelyben a román hatóságok az Eucharisztikus Kongresszusról hazatért erdélyieket részesítették. Somogyváry Gyula közönetet mondott a megváltozott magatartásért, amelyet néhány hét óta a külföldön, különösen pedig az Amerikában élő magyarok iránt tanusítanak. Malasics Géza felszólalása után a Ház a külügyi tárca költségvetését elfogadta és áttért a miniszterelnökség költségvetésének tárgyalására.

CIANO A NEMZETKÖZI HELYZETRŐL

Milánóból jelentik: Az olasz külpolitikai intézet második nemzet-

közi kongresszusát Ciano külügyminiszter nyitotta meg. Hangsúlyozta, hogy Olaszország hű marad a Berlin-Róma tengely elvéhez és folytatja a német baráti szövetségen alapuló politikát. A Japánnal való együttműködésnek Olaszország a legnagyobb jelentő-

séget tulajdonítja, a Dunavidékhez és a Balkánhoz pedig nem muló körülmények, hanem állandó földrajzi és történelmi helyzete fűzi. Ebből következik Olaszország dunai és balkáni politikája. Jó viszonya Magyarországhoz és Albániához egyre jobban megerősö-

dött, míg Jugoszláviával a beográdi egyezmények teremtették meg a tartós barátság alapjait. Végül megemlékezett az angol-olasz megegyezésről, amely a két birodalom közti viszonyt a lojalitás alapjára helyezte.

Az Eucharisztikus Világkongresszus után...

A kongresszusra jött és többé vissza sem tér Hollandiába a kis Fullér Honka

Választott a palota és a kis házmesterlakás között

Budapestről jelentik: Tíz évvel ezelőtt, nyolcéves korában a hollandiai Monforthba került Fullér Erzsébet, egy Hernád uccai segédházfelügyelő kislánya. Akkoriban örömmel fogadták gyermektelen hollandiai és belgiumi házaspárok a magyar gyermekeket, akiket elárastottak szeretetük minden megnyilvánulásával. Tanították, nevelték őket és legtöbbször örökbe is fogadták.

Fullér Erzsébet, két évvel idősebb bátyjával került Hollandiába. C. Orseboth

dusgazdag sertésnagyvágó fogadta magához a kedves arcu, fekete magyar kislányt,

aki e lepergett tíz év alatt »kariert« csinált nevelőszüleinél. Bátyja ugyancsak Monforthba került, ahol egy ottani csemegekereskedő fogadta örökbe. A Fullér fiu ma már önállóan vezeti örökbe fogadó szülei üzletét, az Eucharisztikus Kongresszus idejére hazakéredkezett a nagylánnyá serdült Fullér Erzsébet és a viszontlátás olyan kitűnően sikerült, hogy Erzsébet — hallani sem akar a Hollandiába való visszatéréséről.

Apa és lánya találkozásának meghatározó körülmények között történt

a Keleti-pályaudvaron. Megérkezett a vonat és Fullér segédházfelügyelő izgatottan kereste lányát. Az utasok már régen elszéledtek, de apa és lánya nem találkoztak. Addig keresgéltek egymást, míg végre egy vasutas összehozta őket. A kislány nem ismerte meg apját, de az apa sem gyermekét, amikor azután kiderült, hogy egymásra várnak — mindketten alaposan elsírták magukat.

Fullér nem sokat beszélhetett leányával, Erzsike ugyanis a tíz esztendő alatt

tökéletesen elfelejtette anyanyelvét.

A segédházfelügyelő családjában természetesen nagy szenzációt jelentett a hazatérés. A Hernád ucca 54 számú házában, ahol Fullér vicéskedik, az egyik lakó beszéli a holland nyelvet, így azután a család mégis csak elbeszélgethetett az idegenről lett lánnyal. Legtöbbször a facipőről és a sajtóról kérdezősködtek és nagy meglepetéssel vették tudomásul, amikor a gazdag utravalóval elhalmozott kislány bejelentette, hogy nem akar többé megválni családjától.

A Reggeli Ujság munkatársa a tolmácskodó lakó segítségével meginterjúvolta Fullér Erzsébetet, aki ezt mondta:

— Nevelőszüleim is velem akartak jönni az Eucharisztikus Kon-

gresszusra, én azonban lebeszéltem őket erről, mert már indulásom előtt elhatároztam, hogy nem térek többé vissza hozzájuk. Szüleim nem értik, hogy miért hagyom ott a jómódot és a biztos jövőt. Mióta csak Hollandiában éltem, nagyon vágyódom haza és ha visszamennék,

nem boldogítana a jómód, mert nem tudom megszokni azt a környezetet.

Jóságos nevelőszüleim meg fognak nekem bocsátani, de én inkább az édes szüleim mellett szeretnék élni.

Fullér Erzsébetet nem boldogítja a gondtalan hollandi jólét, itt marad a szegényes pesti segédházmeisteri lakásban és arra vágyódik, hogy eszténként kimehessen a Városligetbe, a csillagos ligeti ég alá és szívhatta azt a sokszor szidott pesti levegőt... (—gyel—)

A pápa a pesti Bazilikában misézett — 1891-ben

(Budapest június.) A Szent István Bazilika fehérfalu, homályos sekrestyéjében élesprofilu férfiare néz le egy reliefből.

Emlékezésül arra, hogy Ratti Achilles

XI. PIUS PÁPA

ezen kápolnában 1891 június havában Szentmisét mondott.

Negyvenhét esztendővel ezelőtt járt Budapesten első ízben XI. Pius pápa, akkor még fiatal teológiai tanár, a milánói Ambroziana könyvtárosa. Negyvenhét év telt el azóta, hogy Ratti Achilles meglátogatta Magyarországot fővárosát először. Néhány napig volt csak Budapesten, ahol egyik történelmi munkájához gyűjtött adatokat a könyvtárakban. De ez a néhány nap olyan mély és őszinte nyomot hagyott benne, hogy harminc év múlva, 1921-ben, már mint érsek

ismét ellátogatott Budapestre

és csodálkozva szemlélte, hogy mennyit változott a város az elmúlt harminc év alatt.

Urbi et orbi elhangzott vasárnapi rádiószózatában is megemlékezett Magyarország fővárosáról:

— Még most is megkapja lelkiünk a visszaemlékezés. Szent István apostoli királynak lovaszobrát, amely ott áll a Halászbástyán, lélekben még most is szemléljük és úgy látjuk őt, amint örök áldást esd nemzetére és azt oltalmazva megőrzi, uralkodik fölötte s égi közbenjárással segíti...

— A Szentatya szózata — mint a Bazilika öreg sekrestyéje mondotta —, igen sok papot indított arra, hogy XI. Pius pápa kis reliefjét újra megtekintse a Szent István Bazilikában. Akkoriban építették a Bazilikát és így egykori Ratti Achilles sem a főtemplomban, hanem a fehérlátáros kiskápolnában misézett a híveknek. Kis gyerek voltam akkor — folytatja a sekrestyés — és így csak homályosan emlékszem rá. Annyit tudok, hiszen arról később is

sokat beszélünk, hogy Őszentsége akkor még mint az Egyház egyszerű áldozárja fekete reverendában celebrálta a misét és

csak évtizedekkel később véletlenül találtuk meg a vendégkönyvben a nevét.

A vendégkönyvben csak annyi maradt benn:

Achileo Ratti, 1891 június.

Már esztendőnk óta pápa volt, mikor megtalálták ezt a beírást és emléktáblával örökítették meg látogatásának emlékét.

Molnár Miklós

VERDIER PÁRISI BIBOROS-ÉRSEK MAGYARORSZÁGRÓL PRÁGÁBA UTAZOTT

Verdier párisi biboros-érsek a budapesti Eucharisztikus Kongresszusról Esztergomba utazott az ottani Szent István ünnepségre, majd Csehszlovákiába folytatta útját. Először Kmetykó nyitrai püspököt látogatta meg, majd elutazott Pozsony — Prága irányában. A vasutvonal mentén az összes állomásokon, ahol nem is állott meg a biborost vivő vonat, a papság nagy számban jelent meg az állomáson és üdvözölte az átutazó főpapot.

Galántán de Deyon pozsonyi francia konzul, Jantaus nagyszombati püspök és Dudás polgármester üdvözölte. Galánta magyar nemzetiségű polgármestere magyar nyelven üdvözölte a párisi főpapot és megelégedését fejezte ki, hogy Szlovákiában a magyarok és szlovákok békés együttértésben élnek, ami példaadó lehet. Galántán elbucuzott Verdier érsektől Kmetykó nyitrai püspök, a biboros szalonkocsiját pedig a balkán expresszhez csatolták, amelyen Pozsony felé folytatta útját.

A pozsonyi állomáson dr. Krno Vladimír polgármester, Zsák tábornokkal élén a tisztikar, a polgári hatóságok fejei és nagy közönség fogadta a francia biborost.

Rövid pozsonyi tartózkodása után

Verdier bíboros

Prága felé folytatta útját,

ahova szerdán este érkezett meg. A gazdagon feldisztatott állomáson nagy néptömeg és a katolikus ifjúsági szervezetek sokezer tagja fogadta. Zenki főpolgármester a csehszlovák hatóságok nevében, de la Croix francia nagykövet a francia követség részéről üdvözölték a főpapot. Verdier bíboros-érsek az érseki palotába hajtatott, ahol Kaspar bíboros-érsek vendégeként szállott meg.

Bornemissza magyar miniszter Németnél

Berlinből jelentik: A Berlinben tartózkodó Bornemissza magyar iparügyi miniszter szerdán megtekintette a nauceni birodalmi munkatáborát, majd résztvett a kiállításra érkezett 700 magyar iparos bankettjén, ahol fel is szólalt. Hangoztatta, hogy azok az állítások, amelyek szerint a gyáripar fejlődésével a kézművesipar elvesztette jelentőségét, nem nyertek beigazolást.

Bornemissza miniszter esütörtök délelőtt a német munkafront székházában tett látogatást, ahol előadásban ismertették előtte a német munkafront és a szabad idő mozgalom szervezetét és működését. Innen Sztójai magyar követ kíséretében Göring miniszterelnökhöz ment, majd kihallgatáson jelent meg Hitler kancellárnál.

Betörték a szrbobráni földművelő Szövetkezetbe

A tettes 300 dinárt és irógépet vitt magával

Szrbobránból jelentik: Vasárnapra virradó éjjel eddig ismeretlen tettesek vakmerő betörést követtek el a szrbobráni Földművelő Szövetkezetben. A tettesek, — mert a vizsgálat szerint csakis több személy követhette el a betörést, — betörték az egyik ablakot, majd felfeszítették az iroda ajtaját és behatoltak a szövetkezeti irodába, amely egyúttal pénztárterem is. A rablók olyan óvatosan dolgoztak, hogy senki nem vette észre őket.

magukhoz vettek egy »Triumph« védjegyű irógépet, valamint az egyik felfeszített fiókból 300 dinár készpénzt

és nyomtalanul eltűntek. A csendőrség bizonyosra veszi, hogy a betörést kezdők követték el, mert nagyon felületesen dolgoztak. Nem bontották ki a nagyobb pénztárszekrényt, amelyben 75.000 dinár készpénz volt. A csendőrség erélyesen nyomoz, eddig azonban még eredménytelenül. A vakmerő betörés híre nagy port vert fel Szrbobrában.

Magyar áldozata van a párisi viharoknak

Londonból jelentik: Szerdán Dél-anglia partjai felett itéletidő vonult el. Az orkán sebessége helyenként elérte az óránkénti 100 mérföldet. Egy belga vizirepülőgépet a vihar egy ház falához vágott. A gép két utasa életét vesztette.

Páris felett szerdán este szintén heves vihar vonult el, amely emberáldommal is járt. A Champs Elysées sugárúton a vihar hatalmas ágakat tépett le a fákról. Egy faág Horváth Ödön 37 éves magyar állampolgárra zuhant. Súlyos sebeivel kórházba szállították, de csakhamar belehalt sérüléseibe.

Aki az Eucharisztikus Kongresszuson kapta élete legszebb ajándékát

Tegnap délelőtt jelentkezett szerkesztőségünkben a topolai Lőrincz Lajos, aki megnyerte a Miló Vénusz rejtvenypályázat sorsolásán a Brennabor motorkerékpárt

Tegnap délelőtt jólélőzött, kékszemű, szőke fiatalember lépett a szerkesztőségünkbe. Csakhamar kiderült, hogy Fortuna istenasszony kedvence a zömök magyar fiú. Lőrincz Lajosnak hívják, bácskatorpói illetőségű 19 éves kereskedősegéd.

— A motorkerékpárért jöttem, ha ugyan igaz, hogy valóban én nyertem meg.

— mondja kis kékdeccsel.

Miután megnyugtattuk, hogy nincsen semmi féltetés a dologban, feldehárul az arcra, nagy az öröm. Igaza is van. Sokezer pályázó előtt neki sikerült megnyerni a sors kegyessége révén az 5.600 dinár értékű komplett Brennabor motorkerékpárt.

— Hogyan lehetséges, hogy csak most jelentkezett? — kérdezzük.

— Pesten voltam a kongresszuson és ott értesültem szerencsémről. Bizonyosan én vagyok az egyetlen, aki az Eucharisztikus Kongresszuson kapta élete legszebb materiális ajándékát. A múlt hétfőn indultunk Topolyáról Festre a kerékpáros csapattal, 230-an. Csak magáról Topolyáról nyolcvanötven vettünk részt a kiránduláson, amely nagyszerűen sikerült, azonkívül, hogy Kecskemét és Szeged között alaposan megáztunk.

Ha már itt tartunk, megkérjük, mondjon valamit az uttal kapcsolatban.

— Mi, topolaiak, már hetekkel az indulás előtt lázasan készültünk az utra, legtöbben most indultunk először Magyarországra. Bizonyára így volt ez a többi résztvevővel is, így nyilatkoztak az ut során. Magyaror-

szágon mindenütt szép fogadtatásban részesítettek bennünket, zeneszóval vártak, jó vacsorákkal és figyelmesen gondoskodtak elszállásolásunkról. Utközben, ugye oda-, mint visszafelé. Szegeden és Kecskeméten töltöttük az éjszakákat. Nagyon szép volt az ut, és ott is, minden...
— Nem ártott meg egyiküknek sem a hosszú kerékpáros ut?

— Legtöbben hozzászoktunk már a kerékpározáshoz, magam is állandóan kerékpároztam. Szeretem is a kerékpár sportot, — ezután azonban, hála az Istennek és a Reggeli Ujságnak,

maid inkább motorkerékpáron teszem a turákat.

Nyílt eszű gyerek ez a Lajos, meg is jegyezzük, mire pírulva mentegetőzik és elmondja, hogy hat év óta sportol, két éve pedig már a JAK első csapatában játszik balszélsőt, állandóan a »nagyok« között van és innen származik minden.

— Mikor értesült arról, hogy megnyerte a motort?

— Áldozóesütörtökön hallottam több Pesten levő topolaitól, hogy olvasták »Az Est« című pesti lapban. Természetesen nem hittem, gondoltam, csak ugratni akartak. Később találkoztam Polyák Sándor kereskedővel, akinél alkalmazásban vagyok és ő is mondta, hogy milyen nagy szerencsém volt. Most már elhittem és alig vártam a napot, hogy hazaérjünk. Kedden végrehatartunk, szerdán pihenni kényserítették a szüleim, most végre itt vagyok.

Elmondja még a boldog fiú, hogy

motorkerékpárt nem tud vezetni, de ez a legkevesebb.

Ezután minden pénzt benzínre költi.

— mondja lelkesedve — s kérdésünkre, hogy nincsen-e szándékában eladni, erélyesen tiltakozik. »Jó lesz majd a kirándulások alkalmával,

van pótlése is...«

Nagyon mosolyognak a szemek, bizonyára még valaki örül Topolán Lajcsi szerencséjének, talán már meg is beszéltek egy közös kirándulást. Erről azonban nem teszünk említést, Lajcsi még könnyen elpirulna.

Megtudjuk, hogy 7 év óta olvassák állandóan lapunkat s hogy a Vénusz darabkák összeállításán teljes két héten át dolgozott. Valami kisebb nyereségben reménykedett, csak néha kapta magát azon, hogy igen-igen rááhitozik a motorkerékpárra. Egyszer már el kellett mondanivalakinek, hogy mi lenne akkor, ha ő nyerné meg a kerékpárt? Testvére nincsen, egyetlen gyerek, így hát apja elé állított vele.

»Beszélsz szamarakat!...« volt a válasz.

Lőrincz bácsi nem hitt a szerencsében. Vagy csak nem akart beszélni róla. Kabalából. Hátha elijeszti a szerencsét a beszéddel.

A motorkerékpárt annak rendje, módja szerint átadtuk Lőrincz Lajos, Jugoszlávia legujdonosultabb motorkerékpártulajdonosa, a kedves, értékes nyereséget magaelőtt tolva hálával és apróka, illő büszkeséggel elindult a pályaudvar, majd Topola felé.

A török kormány lépése Párizsban az alexandrettei szandzsákban történt törökellenes kilengések miatt

A török lépésnek nem volt ultimatív jellege

Párisból jelentik: Mértékadó körökben kijelentették a Havasügnökség munkatársa előtt, hogy a párisi török nagykövetnek az alexandrettei (iskenderi) szandzsák ügyében tett lépése

semmiesetre sem volt ultimátum jellegű,

amint ezt egy bizonyos sajtó jelentette. A török nagykövet felhívta a francia hatóság figyelmét a szandzsákban történt helyi jellegű incidensekre, amelyekre az ottani lakosságnak a választói névjegyzékbe történt összeírása alkalmával sor került.

Suad Davas török nagykövet szerdán délután ismét meglátogatta a külügyminisztert és beszámolt neki a legutóbbi incidensről, mely alkalommal

két török életét is vesztette.

A francia kormány már eljuttatta a szükséges utbaigazításokat a francia főbiztosnak, hogy elejét vegyék a kellemetlen eseményeknek, megállapítják azonban, hogy a szandzsákban nincsen elég hatósági közeg, akik a rendet fenn tudnák tartani a most folyó választási agitáció ideje alatt. Hozzáfüzik ehhez még azt is, hogy a francia kormány mindent megtett, ami hatalmában állott, hogy

a választási harc békében folyjon le. A barátságos viszony, amely Franciaország és Törökország között fennáll, az utóbbi időben csak megerősödött a két ország hasonló általános politikája követke-

tében és így ez egyik biztosítéka annak, hogy

a szandzsák kérdését is békésen oldják meg.

Dr. Rüzdsi Arasz török külügyminiszter nemrégén megtartott beszédében kijelentette, hogy francia kollégája, Georges Bonnet nagy és értékes barátja Törökországnak és így remélni lehet, hogy Bonnet mindent meg fog tenni a szandzsáki kérdés becsületes és kielégítő megoldása érdekében.

1940-ben ünnepli a noviszádi Lövészegylet százötvenéves jubileumát

Az egyesület a múlt évben is eredményes működést fejtett ki

A noviszádi Lövészegylet esütörtök délelőtt tartotta közgyűlést Lövész-uccai otthonában. A közgyűlést 10 órakor nyitotta meg Bogdánovics Zsivorád elnök. Üdvözölte a megjelenteket, majd javaslatára hódoló táviratot küldöttek Öfelsége II Petár királynak, táviratilag üdvözölték Öfelsége Pavle régensherceget, a hadügyminisztert és az országos lövészszövetséget. Azután felolvasták az egyesület múltévi működéséről szóló jelentést. A jelentés szerint az egyesület az elmúlt esztendőben is eredményes tevékenységet fejtett ki. Lövészei nagy sikert arattak a versenyeken, sőt

az országos lövészbajnokságot is a noviszádi egyesület tagja, Markovics Bora nyerte.

Petkovics nyugalmazott ezredes felolvasta a felügyelőbizottság jelenté-

sét, majd a jelentéseket elfogadták és a felmentvényt megadták. Ezután kiélegetették a vezetőséget. A választmány új tagjai lettek: Osztojics Gavra, Cervész Antal, Talzon Koszta, Petrovics Radisa, Sipos János, Stengl Károly. A felügyelőbizottság tagjai: Petkovics Dusan, Csuresikovics Velja, Reich Rudolf, Csolákovics Milivoj és Angyelkovics Sztjevan.

Ezután az elnök bejelentette, hogy 1940-ben ünneplik meg az egyesület fennállásának százötvenéves jubileumát.

A ritka évforduló alkalmával hatalmas ünnepséget akarnak rendezni. Díszes albumban kiadják az egyesület százötvenéves történetét. Az elnök kérte a tagokat és a város lakosságát, hogy

akinek valamilyen adata van az

egyesület multjára vonatkozólag, közölje a vezetőséggel.

Ezután foglalkoztak a lövölde kérdésével és sajnálattal állapították meg, hogy egyelőre nincs teljesen megfelelő tér a lövészek részére.

A Duna első idej noviszádi áldozata

Vízbe fulladt egy 15 éves szabóinas

Tegnap Noviszádon rendkívül meleg volt és már reggel igen sok ember sietett ki a Dunára, hogy lehűtse magát. Fél 10 óra tájban a fürdőzők arra lettek figyelmesek, hogy a Kis-Dunában, a sziget csúcsa közelében valaki

kétségbeesett hangon segítségért kiabált.

Odafutottak és látták, hogy egy fiatal fiú küzd a hullámokkal. Tengerész-katonák is voltak a közelben, azonnal csónakba szálltak és a fuldokló mentésére siettek, azonban már későn volt.

a fiú elmerült és nem sokkal később csak a holttestét sikerült kihálászni a Dunából.

A helyszínre hamarosan kiérkezett dr. Kluka György városi orvos, aki mesterséges lélegeztéssel igyekezett életrekelteni, de már minden hiába volt. Megállapították, hogy az áldozat Szabadi Mihály 15 éves szabóinas, a Ereszlauer-szabócégnél volt alkalmazásban. Az apja Szabadi Mihály mechanikus. Csütörtökön reggel többinas és segéd társával kiment a Dunára és alig lépett a vízbe, máris görcs fogta meg a lábát, mire megijedt és a Nagy-dunába áramló hideg viz magával sodorta.

A szerencsétlenül járt fiút a szüleinek Dalmatinszka uca 7. szám alatt lévő lakására szállították és onnan temetik.

A Kis-dunának az a része, ahol most a halálos szerencsétlenség történt, a Duna legveszélyesebb szakasza.

Ezen a szakaszon ugyszólván minden évben történik három-négy vízbe fulladás.

Ért a fürdőzők részére ajánlatos, hogy kerüljék el a Dunának ez a veszedelemes részét.

A mexikói kormány felszámolja Sedilio tábornok lázadását

Mexikóból jelentik: Sedilio tábornok lázadásának felszámolása folyik. Tegnap a tábornok alkalmazottai: szakácsa, gyorsírója, két azikratávirásza és két lovásza adta meg magát. Kijelentették, hogy Sedilio tábornok, akinek egészségi állapota kétségbeesítő, minden éjjel más-más barátjának farmján rejtőzik el.

A mexikói hadügyminiszter kijelentette, hogy addig marad Santi Louisban, amíg Sediliót el nem fogják.

— Megfőtt egy kisgyerek a forró huslevesben. Kikindáról jelentik: Basahidon szörnyű szerencsétlenség történt. Aranicki Boskó gazdálkodó Miléva nevű három éves kislánya magára fordította a forró levest. A kislány kezeiről és arcáról csaknem teljesen levált a húsa, ami a forró levestől megfőtt. Behozták a kikindai báni kórházba. Állapota reménytelen. A vizsgálatot megindította a kikindai ügyészség.

Nyolcszáz ezer dináros kártérítési per indult a vranjevói görögkeleti hitközség ellen

Felrobbant a mozsárágyu és két embert megölt, kettőt megsebesített

Petrovgrádról jelentik: Még 1934-ben borzalmas szerencsétlenség történt a vranjevói Gyurgyev-dani ünnepség alkalmával, amikor az ottani görögkeleti hitközség a védszentünnepét ünnepelte. Mozsárágyukat durrogattak, az egyik mozsárágyu felrobbant és a szertepülő vasszilánkok

megölték Dojkov Száva és Malesev Obrad földműveseket, Szekulics Ráda cipész és Szalai József földműves pedig súlyos sérüléseket szenvedtek.

A szerencsétlenség után Szekulics dr. Mrkusics Joszip petrovgrádi ügyvéd útján keresetet indított a vranjevói görögkeleti hitközség, mint a népünnepély rendezője ellen és sérülése miatt 260.000 dinár kártérítést követelt. A hitközség jogi képviselője, Rajkovic Emil sztáribecsei ügyvéd útján azzal érvelt, hogy a szerencsétlenségért nem felelős, mert a mozsárdurrogatáshoz nem volt köze. A tanúk azonban azt állították, hogy a mozsarakat a hitközségi épületből hozták elő, a hitközségi gondnok szerezte be a szükséges puskaport. Ennek alapján 112.000 dinár kártérítést ítéltek meg Szekulicsnak és

az ítéletet a felsőbb bíróságok is jóváhagyták.

Az ítélet most emelkedett jogerőre és arra indította a szerencsétlenség két halálos áldozatának hátramaradtait, hogy szintén kártérítési pert indítsanak a hitközség ellen, amelyben összesen 829.000 dinárt követelnek.

Az első tárgyalást ebben a perben most tartották meg és a hitközség jogi képviselője ismét elhárította a feladást. A bíróság a tárgyalást elnapolta és tanúk kihallgatását rendelte el.

— **BÁCSPETROVOSZELŐI HIREK.** Budisin Trivo járási szolgabíró és Markovic Gyura számvevő a petrovoszelői községében hivatalvizsgálatot tartott. — A járási elemi iskolások Szrbobránban vasárnap szokászetet rendeztek, melyen Petrovoszelőről szánusz gyermek vett részt. Este a járási tanítók 84 tagu dalárdája Hadnagyev Iszo karnagy vezetése mellett hangversenyt adott. — A községi előjáróság az állatállattal kapcsolatban szigorú rendeletet adott ki, mellyel megtiltja a tisztai kompon hasított körmü állatok átszállítását a báni oldalról. — A külföldi lakosokat azonnal be kell jelenteni a hatóságnál. — A báni utakon személyszállító autók óránként legfeljebb ötvenkilométeres sebességgel, teherautók pedig harminc kilométeres sebességgel haladhatnak. — A községi előjáróság rendelete értelmében az uccára baromfit nem szabad kiengedni. A rendelet értelmében 470 libát behajtottak a község házára, a tulajdonosokat pedig szigorúan megbüntették. — Beeskei Imre bognár, Szilva István asztalos, Varga István férfitiszabó, Lévai Vilmos mészáros és hentes, Schmidt Dániel lakatosmester oklevelet nyertek és iparendélyt kaptak. — Mikula István vendéglős új kuglipályája elkészült. Az ünnepélyes megnyitásra a kugliklub társas vacsorát rendez díjversenyyel.

— **A noviszádi önkéntes tüzoltók térzenéje.** A noviszádi Önkéntes Tüzoltótörsület zenekara katolikus és görögkeleti pünkösdi vasárnapján délelőtt 11 és 12 óra között a báni palota előtt térzenét ad.

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK! MAGYAR ISKOLABA IRASSÁTOTK GYERMEKEITEKET!

— **Időjárás.** Jugoszlávia nyugati részein felhős volt az idő. A legalacsonyabb hőmérséklet Plevlyen 5 fok, a legmagasabb Podgoricán 31 fok volt.

— **Időjárás:** A nyugati részekben a felhőzet növekedése várható, amely később az egész országra kiterjed. Eső is lesz gyakran viharszerű záporral, amelyet erős lehülés kísér, különösen nyugaton.

— **Fogadások a miniszterelnöknél.** Dr. Sztójadinovic Milán miniszterelnök-külgyminiszter tegnap délelőtt a külgyminiszteriumban levő dolgozószobájában fogadta sir Ronald Campbell angol követet. Szpacsek Jarosláv csehszlovák ügyvivőt, aki az új cseh katonai attasét mutatta be és Brugier francia követet, aki a francia kereskedelmi delegáció vezetőjét mutatta be a miniszterelnök-külgyminiszternek.

— **Olasz repülők Beogradban.** A német repülők látogatása után tegnap délelőtt tizenkét olasz vadászrepülőgép érkezett Beogradba Mattei ezredes és Remondino őrnagy vezetésével. Az olasz repülőket Indelli beográdi olasz követ és Szimovic tábornok fogadták a beográdi repülőtéren.

— **Ügyvédi hír.** Gausz Ferenc ügyvédi irodáját és lakását áthelyezte Noviszád Mileticeva u. 55. szám alá. (Volt Kenyér uca.)

— **Összefoglaló képsorozat Budapest ünnepéről.** Az Eucharisztikus Kongresszus és a hozzá időrendben csatlakozó Szent István év káprázatos ünnepségeit a fotóriporterok száza fényképek ezreiben örökítették meg. Ebből a hatalmas képanyagból válogatta ki a legszebbeket a Rádióélet, amely pénteken megjelenő számában összefoglaló képsorozatban vonultatja fel az események legszebb, legmegkapóbb jeleneteit. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal, címe: Budapest, Sándor u. 7.

— **Tizenhatsz millió dinár kárt okoztak a Dráva és Mura folyók legutóbbi áradásai.** A Dráva és Mura folyók legújabb áradásairól annakidején beszámoltunk. A víz 65 kilométer hosszúságú és öt kilométer szélességű területet árasztott el, tönkretette a termést és százezrek sodort el házaikat. A napokban Ljubljánról báni bizottság szállt a katasztrófális áradások helyszínére és a kárt tizenhatszmillió dinárra becsülte fel. Azonnal intézkedtek, hogy egyes községek segélyben részesüljenek, több helységbe máris megérkezett a széna, tengeri és krumpli, valamint 110.000 dinár, amit egyenlő arányban osztanak ki az árvíz sújtotta lakosság között. Ezenfelül felterjesztést intéztek az illetékes hatóságokhoz újabb segélyek kiutalása végett.

— **Tűz Kikindán.** Kikindáról jelentik: Szerdára virradó éjjel Momcsilov Gávra padlásán tűz ütött ki, amíg ő és családja nyugodtan aludtak. A szomszédoknak csak az utolsó pillanatokban sikerült felébresztenet őket. A tűzoltóság lokalizálta a tüzet, a kár 25.000 dinár, de biztosítás révén megtérül.

ROGASKA SLATINA

Már háromszáz éve gyógyít ROGASKA SLATINA csodálatos erejével gyomor-, bél-, vesé-, epekő-, és más betegségeket. A gyógyászat minden eszköze. — Legmodernebben berendezett új szálloda 80 szobával. Uszoda teljesen átalakítva. Elsőrendű zenekar. Különböző szórakozási lehetőségek. Tenisz stb. — Elő- és utószézonban lényeges eredmények. — Egész éven át nyitva. Híres források!

TEMPEL — STYRIA — DONAT

Prospektust és felvilágosítást ingyen ad Ljocilliste Rogaska Slatina

— **Kikindáról különvonat indul Beogradba a repülő kiállításra.** Kikindáról jelentik: Kikindán rendező bizottság alakult Milánovic Bratiszláv rendőrfőnökkel az élen és különvonatot szervez Beogradba a repülő kiállítás alkalmából. A különvonat a katolikus pünkösdi másodnapján hajnali 5 órakor indul Kikindáról s Beogradból ugyanaznap éjfélkor indul vissza. Eddig több mint 300 jelentkező van a különvonatra.

— **Fürdőruhaujdonságok megérkeztek, siessen mielőbb választani.** Fischer J. és fia, Noviszád.

— **Pünkösdi két napján sétahajó közlekedik Noviszád—Bok között.** Katolikus pünkösdi mindkét napján sétahajó fog közlekedni Noviszád és Bok között. A sétahajóra vasárnap váltott jeggyel hétfőn is vissza lehet jönni. A hajó Noviszádról reggel 5 órakor indul, Kamenicára érkezik 6.20 órakor, Beocsinba 6.05 órakor, Cserevicsre 6.30 órakor, Bánostorra 7.00 órakor és Hokra 9.10 órakor. Vissza Hokról indul: délután hat órakor, Bánostorról 7.35 órakor, Cserevicsről 8 órakor, Beocsinból 8.20 órakor, Kamenicáról 20.55 órakor és Noviszádra érkezik 21.15 órakor. A menetjegy ára Noviszádról Kamenicára és vissza 4 dinár, Beocsinból és vissza 7.50, Cserevicsig és vissza 9, Bánostorig és vissza 11, Hokig és vissza 20.50 dinár.

— **Fejére esett a deszka.** A noviszádi Jovana Gyorgyevicsa uccában folyó építkezésnél tegnap délelőtt kisebb szerencsétlenség történt. Renich Jakob sajkásszvetiváni születésű munkásnak a fejére esett a deszka. Renichet eszméletlenül, súlyos állapotban szállították be a kórházba.

KÜLFÖLDI TÖZSZEZARLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 7.15—7.70, Prága 64.80—65.20, Berlin 5.63—5.67, London 217.70.

Zürich, Beograd 10, Páris 12.10, London 21.72, egynegyed, Newyork 439, egynegyed, Brüsszel 74.225, Milánó 23.09, Amsterdam 242.25, Berlin 176.25, Bécs (schilling) 51, Prága 15.23, Varsó 82.50, Bukarest 3.25.

TITOKBAN MEGNÖSÜLT AZ USA BELÜGYMINISZTERE

A belügyminiszter titokban meg-nősült

S a nászhintóban, mint hallgatási hős ült,

De mért csinált volna nagy lármát belülről,

Hisz a házassága a saját belügye.

SANYARU VENDEL

»LAFAJET«

Kralja Petra II ul. 2. Telefon 26-43

Nagy választék fürdőruhákban

Selyem női fehérnemű: hálóing, kombiné, bugyi, valamint nagy választék férfi- és gyermek-fehérneműben. Hihetetlen olcsó árak. Jöjjen és győződjön meg!

DOROSZLOVÓI HIREK. A száj és körömfájás miatt az apatini járást kedden lezárták és oda sem bevinni sem kihozni semminemű jószágot nem szabad. — Doroszlóvón megalakult a Földműves értékesítő és beszerzési szövetkezet (Magyar ház), amely »Ott-hon« név alatt székhatat is vásárolt. A doroszlóvi úgynevezett Nagy-kocsmát vette meg, amelynek helyiségében minden egyesület elhelyezést nyer. — A német ifjúság szentkúti bucsuját június havában tartják meg.

A zagrebi bölcsészettan hallgatók a három évi ingyenes szolgálat terve ellen. A zagrebi egyetem bölcsészeti fakultásának hallgatói tegnap délelőtt ülést tartottak, amelyen foglalkoztak azzal a tervvel, hogy a bölcsészettan hallgatóknak tanulmányaok befejezése után először három évig ingyen kellene szolgálniuk és csak azután kapnának tanári kinevezést. A bölcsészettan hallgatók az ülés után azzal a kérvénnyel fordultak a kormányhoz, hogy ezt a tervet ne valósítsa meg.

Elköltötte a más pénzt a jegyző: 3 hónap. Petrovgrádról jelentik: A petrovgrádi törvényszéken szerdán délelőtt tárgyalták Popovics Milorad noviszádi magántisztviselő, volt crnjai községi jegyző bűnperét, aki a vádirat szerint felvett két földmivestől 12.543 dinár községi pénzt, de nem fizette be a községi pénztárba, hanem a saját céljaira fordította. Popovics beismerte, hogy a pénzt megtartotta, de azzal érvelt, hogy nem volt joga a pénzt felvenni és így nem követelt el sikkasztást, hanem csak elszámolási viszonyban van a községi pénztárossal. A bíróság azonban nem fogadta el a védekezését, hanem bűnösnek mondta ki és 3 hónapi szigorított fogházbüntetésre ítélte Popovics Miloradot.

A Putnik társaskirándulása Prágába az őszi szociális versenyre. A Putnik menetjegyiroda, a Fruska Gora turista egyesülettel közösen július 1-8 között társas kirándulást rendez Prágába a X. őszi szociális versenyre. A kirándulók július 1-én indulnak Noviszádról és július 2-án érkeznek Prágába, ahonnan 7-én este indulnak vissza és 8-án este érkeznek Noviszádra. A vasúti jegy ára Beogradtól Prágáig és vissza III. osztályon 395, másodosztályon 560 dinár. Noviszádtól Prágáig és vissza harmadosztályon 355, másodosztályon 500 dinár. Szállodai szobákat reggelivel 265-560 dináros áron lehet előjegyezni a prágai tartózkodás idejére. Jelentkezni a Putnik menetjegyirodákban és a Fruska Gora szervezetnél. Lakáselőjegyzések június 18-ig, utazásra június 25-ig.

Székrekedéssel és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes »Fereac József« keserűvizet. Registr. od Minisztarstva zoc. pol. i Nar. Zdr. S. br. 85 od 154. 25 V.

A papucsfej keservei. Petrovgrádról jelentik: Kovacsev Obrad dragutinovói gazdálkodó jó módban élt, még sem volt sohasem pénze, mert felesége erősen papucs alait tartotta. A gazdálkodó ezért kölcsönöket vett fel Nesin Rada gazdálkodótól, akihez elküldötte többször bérését, Radojcsin Milánt cédulával. Most azzal vádolta meg a bérést, hogy sokszor megbízatás nélkül is pénzért ment és így 1900 dinárral megkárosította. A bérés kijelentette, hogy ez nem igaz, Kovacsev csak azért vádolja őt, hogy szigorú felesége előtt tisztázza magát. A bíróság a bérést felmentette a vád alól.

Ha egykor...

Ha egykor örök éj borong felettünk, Vaj' ott is még egymásról álmodunk?

Vagy végleg eltűn hő szerelmi vágyunk

És szerte foszlik minden mámorunk?

Ha erre gondok, úgy fáj a szívem. (Mért is gyötör e balga gondolat?) Hisz akad többé nem csókolhatom már,

Ha nyugszunk ott a siri hant alatt.

Elporladunk. Sirunk beroskad végre. Szétszórja szél a szomorú hamut. Mások kacagnak eltűniknek örülve, Szívünk pedig egymásról mit se tud.

Rohamos elmúltán kemény időknek Megsemmisül a néma sirverem. Birkáknak buja legelője léssen, Melyen bogács s tán virág is terem

Mért kételkedünk?... A Hit mégis vigasztal:

Lelkünk az égben egymást fellelő! Virraszt felettünk még az égi Jóság, Ki ezt nagy bölcsen így elrendeli.

SZABADKA GYULA

KANIZSAI HIREK. Az új kerékpárszámok megérkeztek a rendőrségre és nyolc napon belül ki kell váltani. — A szövetkezeti malom igazgatósága ezután is felszólítja a hátralekötött részjegyeseket, hogy hátralekötött fizessék ki. — A kanizsai iskolák növendékei június 4-én, szombaton délután a záróban műsoros előadást rendeznek.

ZENE

A Freund testvérek hangversenye

Freund Péter hegedűművész és Freund Teréz zongoraművész szerdán este tartották meg hangversenyüket a noviszádi Habag emeleti termében. Szépségű zenéért közönség jelent meg a Noviszádon élő művészek hangversenyére, amelyen gondosan összeválogatott műsor tökéletes előadásával igazolták képességeiket.

Freund Péternek különösen technikája emelkedett ki. Biztos vonóvezetése a legnagyobb nehézségeket is játszi könnyedséggel oldotta meg. Egészen természetes, hogy a közönség körében különösen a hangulatos műsorszámok érték el a nagyobb hatást, elsősorban Wieniavski d-moll hangversenye és Capriccio Valse-ja, valamint Pablo de Sarasate »Romanza Andaluza«-ja. Max Reger »Románát« a közönség megismételte, annyira tetszett.

A zongora kíséretet Freund Teréz látta el. Mint kísérlő is tökéletes volt, de emellett a maga egyéniségét is kidomborította. Nagy átérzéssel és briliáns technikával adta elő számain. Nagy része volt abban a megérdemelt sikerben, amit szerda esti hangversenyükön elértek.

A művészek rövidesen németországi hangversenykörútra indulnak, ahol bizonyára éppen olyan megérdemelt sikerük lesz, mint volt a szerda esti válogatott műértő közönség előtt.

(15)

Színház-Film

A »FAUST« Szubotícán

Gounod »Faust«-ja a francia zeneirodalom legismertebb operája nemrégiben ünnepelte a francia színházakon ötezredik előadását. Állandó műsordarabja a párisi nagy operának, minden hónapban egyszer-kétszer színpadra kerül, úgyhogy a Párisban megforduló idegeneknek a »Faust« meghallgatása épúgy programjában szerepel, akár csak a Lovre vagy a Dome des Invalides meglátogatása.

A franciáknál a »Faust« kultusza nemzeti hagyomány, a francia szülő serdülő gyermekét először a »Faust« hoz viszi s a gyermek ott kerül először kapcsolatba a komoly drámai zenével s akkor szerzett impresszióit egész életén át megőrzi. Ez a magyarázata a »Faust« óriási népszerűségének.

A »Faust« előadása — mint többé kevésbé minden operai előadás — igen nagy feladat elé állítja az énekeseket, kórust és zenekart s elsősorban a dirigens s így ennek előadására csak teljes operai együttesrel s nagy zenekarral rendelkező színház vállalkozhatik.

Annál meglepőbb volt, amíg a lapokból pár hét előtt arról értesült a közönség, hogy egy szubotícai műkedvelő dirigens, néhány igen kiváló beogradai operaénekes közreműködésével,

helybéli zenészekből és énekesekből összeállított zenekarral és kórossal a »Faust« előadására készül.

A hozzáértők kételkedéssel fogadták a hírt s bár már plakátok is hirdették az előadást s a jegyárutást — Saljapin áron — is megkezdtek, nem igen bíztak abban, hogy az előadásra sor kerülhet, annál kevésbé, mert a zenekari próbák az előadást megelőzőleg néhány nappal kezdődtek. Az optimisták azonban ezáltal csalódtak, a »Faust« előadására mégis sor került.

Az előadást a beogradai operaénekesek kiváló teljesítménye sem tudta megmenteni. Minden operaelőadás súlypontja a fegyelmezett, kifüggesztetlenül működő zenekaron nyugszik, melyet csak gyakorlat s a zeneyangot minden legkisebb részletében ismerő dirigens tud állandó kontaktusban tartani a színpaddal. Ennek a kontaktusnak még árnyékát sem tapasztaltuk a keddi előadásán. A fővárosi művészek csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták a teljes összeomlást itt-ott elkerülni, de még így is

a kaosz egyes jelenetknél teljes volt.

A kórusok szereplése siralmas volt. Ugy tudjuk, hogy egy szubotícai igen jönevű énekkar tagjai szerepeltek, de a betanítás s a kellő vezetés hiánya teljes balsikert hozott ezuttal részükre.

A beogradai művészek nehéz helyzetükben is kiválóan megállták helyüket. Pihler Mefisztó szerepében a legjobbat nyújtotta, pompás éneke és játéka elfeledtette a közönséggel az egész előadás tragikomikumát. Pininska asszony, a varsói opera volt énekesnője Margaréta megszemélyesítője betegsége folytán erős indiszpozícióval küzdött, de magas énekkultúrája, hangjának melegsége és kifejező drámai játéka így is teljes egészében érvényesült. A címszerepet Ivics operaénekes énekelte nagyon szépen, de

állandó és kilátástalan küzdelemben a zenekarral.

Nagyon jók voltak Slatina, Simonyi és Popov, mindhármán a beogradai Nemzeti Színház tagjai, Sibel, Marta és Valentin szerepében.

Mindent egybevetve a »Faust« szubotícai előadása súlyos és megbocsájtathatlan merénylet volt nemcsak a gyanútlanul és jóhiszeműen vendégszereplő művészekkel szemben, hanem Szubotica eddigi kitűnő zenei múltja ellen is.

(K.)

A Marica grófnő Szomborban. Lázasan folynak a próbák a Marica grófnő operett szombori előadására, amely június 16-án, Urnapján lesz. A címszerepet a szomboriak ismert műkedvelője, Németh Lonka játssza, partnere a rutinos Stebler Ernő, a többi szereplő: Bisoff Margit, Kovalovszky Kuku és Major Károly, azonkívül a Polgári Kaszinó Dalárda 40 tagú énekkara és a 24 tagú szimfonikus műkedvelő zenekar dr. Kiss Lajos karnagy vezényletével. Az előadás iránt városszerte nagy az érdeklődés.

A noviszádi Női Zeneegyesület jubiláris hangversenye. A noviszádi Női Zeneegyesület fennállásának tizedik évfordulóján, szombaton, 4-én este jubiláris hangversenyt rendez a noviszádi Emléktáborban. A nívós est műsorán Gallus, Haendel, Chopin, Debussy és Ravel is szerepel többek között, közreműködnek Skaf-Dungyerszki Szonja, dr. Kapamadzsija Vera urasszonyok és Ilin Dusan tanár. A hangversenyt vezényli Pastyán Svetolik karnagy. A kitűnőnek ígérkező hangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, jegyeket elővételben a »Szlávia« könyvkereskedésben lehet kapni.

DALLÓ!

FIGYELEM!

A NOVISZÁDI KATOLIKUS OLVASÓKÖR (Dudarszka ucca) pünkösdi vasárnapján a kerthelyiségében este 8 órai kezdettel színpadhozza az

Érik a búzakalás

című háromfelvonásos énekes vígjátékot.

Jegyek elővétele Ábrahám János könyvkereskedésében és Dániel András mézsárszékében (Dudarszka-ucca) eszközölhető. Jegyek ára 25, 20, 15 és 10 dinár.

SPORT

Vasárnap a borovói Bata SK, hétfőn a beográdi Jugoszlávia játszik Noviszádon

A pünkösdi ünnepek változatos és gazdag futballműsorába szerencsésen illeszkedik bele Noviszád is két rendkívül érdekes mérkőzéssel.

Vasárnap, mint már jelentettük, a borovói Bata SK mutatkozik be ismét a báni székvárosban. A borovói csapat nem játszik a ligában, de a híre és tudása sok ligacapatét felülmulja. A Bata-gyárnak minden lehetősége megvan ahhoz, hogy kitűnő együttest hozzon össze s össze is hozott olyant, amely a saját pályáján eddig még minden ellenfelét legyőzte. Legutóbb az AS Roma ellen győzött 3:1-re s az FC Szeged ellen kétszer egymásután 1:0 és 2:0 arányban. Tud azonban a csapat idegenben is, amiről a noviszádi közönség is meggyőződhetett tavaly ilyenkor, amikor a NAK ellen simán győzött 4:0-ra. (Összel Borovón 2:0-ra verte a Bata SK a NAK-ot.) Mindent egybevetve, a borovói csapat az ország egyik legkitűnőbb együttese s a vasárnapi mérkőzése az új em-

berekkel feljavított, fejlődésben levő NAK ellen gyönyörű sportot ígér. A mérkőzés a NAK-pályán lesz NAK/B - Textil előmérkőzéssel.

Hétfőn a beográdi Jugoszlávia játszik a Karagyorgye-pályán a Vojvodinával. A Jugoszláviát nem kell bemutatni, egyike a liga élcapatainak s még emlékszünk legutóbbi vendégjátékára, amikor 5:0-ra verte a Vojvodinát. A Jugoszlávia tudása azóta is a régi maradt, de a Vojvodina sokat javult, nagy erőfeszítéseket tesz a ligabajutásért s így hétfőn bizonyára komolyabb ellenfele lesz a beográdi vendégnek. Nagy küzdelmet várunk a Vojvodina-Jugoszlávia összecsapástól, ennek a népszerű sportágnak minden izgalmával és szépségével.

Noviszád vasárnapi műsorát két másodosztályú és két ifjúsági bajnoki mérkőzés egészíti ki, mégpedig a NAK-pályán ZsSK-Trgovacski és Szlávia - Isztra, a Karagyorgye-pályán Vojvodina-NAK és Radnicski-NFK. Mind a négy mérkőzés délelőtt lesz.

A Vojvodina Novivrbáson, az FC Szeged Petrovgradon

A pünkösdi műsor, amelyet tegnapi számunkban részletesen ismertettünk, egyre bővül.

Noviszád bajnokcsapata, a Vojvodina, vasárnap Novivrbáson vendégszerpel, ahol a következő összeállítású válogatott lesz az ellenfele: Mornau (Dulcisz) - Strunk (VSC), Mondovics (Dulcisz) - Finta (Dulcisz), Erlemann (VSC), Kovács (Dulcisz) - Rauch (VSC), Rapp (Dulcisz), Janekovics (Dulcisz), Thalheimer (VSC) és Drágin (Dulcisz). A Vojvodina legjobb összeállításában utazik le a mérkőzésre, amely délután 5 órakor kezdődik a Dulcisz-pályán. Előmérkőzést a Dul-

cisz és VSC tartalékcsoportjai játszanak.

A Szeged FC vasárnap vendégül látta Kikinda város csapatát s viszonzásul most a szegedi profik látogatnak el Jugoszláviába, nevezetesen Petrovgrad, Kikinda, Kragujevac és esetleg még más városokba. A legjobb magyar vidéki csapat vasárnap Petrovgradon a következő összeállításban játszik a Borac-Vojvodina vegyescsapat ellen: Pálinkás - Szojka, Raffal - Varga, Seper, Bertók - Bognár, Gyarmati, Harangozó, Szilasi, Nagy.

Futball-eredmények:

OSLÓ: Norvégia-Esztország 1:0 (0:0) A világbajnokságra utazó norvég csapat elég nehezen győzött.

BUDAPEST: Kispest-Lettország 2:1 (1:0). A magyar nemzeti bajnokság negyedik helyezettje 8000 néző előtt értékes győzelmet aratott a lett válogatott felett. A győztes csapat gólljait Kincses és Buzassy lőtték. A mérkőzést villanyfényben játszották.

ROSKILDE: Nemzeti-SK Roskilde 4:1 (4:0). A magyar proficsapat dán portyája első állomásán fölényesen győzött Fenyvesi, Kisalagi (2-2) és Molnár gólljával.

SZTARAMORAVICA: Krivaja-Brlinszki 3:2 (2:1), barátságos, bíró Radovanovics. Majdnem egyenlő ellenfelek küzdelmét hozta a mérkőzés, amelyben a Krivaja szívóssággal és kitartással, míg a szuboticei Zrinyszki szép összjátékával tűnt ki. Változatos mezőnyjátékot nyújtanak az első negyedóránban, a labda hol az egyik, hol a másik térfelel veszélyeztetni a kaput, de eredmény csak a 16. percben születik, amikor is Sarsanszki bombája hálót ér. A gól után a vendég-

csapat mindenáron egyenlítőni akar, ami 9 perc után sikerül is. A Krivaja ezután hatalmas tempót diktál, de akciót nem kíséri szerencse. Már-már úgy látszik, hogy döntetlen marad a féldő, amikor a 43. percben Sarsanszki ismét jó helyzetbe kerül s ballábbal lőtt bombája ismét gólt eredményez. Szünet után a Krivaja fölénye jobban kidomborodik s szép akciót vezet Sarsanszki a 14. percben kapásból veszélyes lövést küld, ami azonban a kapus martaléka lett, majd Boza nagyszerűen centerezik, de Csákvári egy lépéssel késik. A 18. percben Vig kiszökik, bámulatos gyorsasággal maga mögött hagyja a Krivaja egész védelmét s Kardos nem tudja védeni a közelről lőtt bombát. A kiegyenlítés után mindkét fél a győzelmet jelentő gólt szeretné magának bebiztosítani, ami végül mégis csak a Krivajának sikerül. Rákics ugyanis a szélen lehoz s a pontosan beadott labdát Csákvári ügyesen helyezi be a kapuba. A Krivaja legjobbjai: Kardos kapus, Kulifai, Bogárdi, Boza, Szimin és Gáspár, míg a Zrinyszkiből Horváth II, Vigh és a kapus Radovanovics biztos kézzel tartotta kezében a játék vezetését, mindkét fél meglegedésére.

NOVISZÁD: Pincérek-Jugoszlávia 3:2 (2:1), barátságos. A győztes csapat gólljait Gábrics, Eregics és Alimpics rúgták, kívülük jók voltak még Karleusa, Bljakov és Klucsik. A Jugoszlávia legjobb része a közvetlen védelem volt.

KOHUT LESZ A MAGYAR BALSZÉLSŐ HOLLAND INDIA ELLEN

Dr. Dietz Károly magyar szövetségi kapitány nyilvánosságra hozta a Holland India ellen tervezett csapatösszeállítását. Eszerint Magyarország az első világbajnoki mérkőzésén, Reims-ben, a következő együttesrel szerepel:

Háda (Ferencváros) - Korányi (Ferencváros), Biró (Hungária) - Lázár (Ferencváros), Szűcs (Ujpest), Balogh (Ujpest) - Sas (Hungária), Zsengeller (Ujpest), Sárosi dr. (Ferencváros), Tolói (Ferencváros), Kohut (Olympique Marseille).

A FIFA KÖZGYŰLÉSE PÁRISBAN

A világbajnoksággal kapcsolatban a nemzetközi futballszövetség holnap nyitja meg Párisban ezévi közgyűlését. A tárgysorozat számos pontja közül kiemelkedik az a javaslat, amely a futballistákat a következő 3 csoportba akarja osztani: a) amatőrök; b) nemamatőrök (álmamatőrök) és c) hivatásos játékosok. A FIFA eddigi szabályai csak amatőr és hivatásos játékost különböztettek meg.

Rövid sport hírek

A noviszádi Református Olvasókör vasárnap a novivrbászi Keresztesek asztali tenisz csapatát látja vendégül barátságos mérkőzésre.

A jugoszláv válogatott csapat tagjai szerdán este megérkeztek Zagrebba illetve Beogradba Dr. Andrejevics, a JNSZ elnöke, Brüsszelből Párisba utazott a FIFA közgyűlésére.

A Hungária vasárnap Kolozsvárott, hétfőn pedig Nagybanján vendégszerpel.

A stuttgarti Kicker szerint a világbajnokság első fordulójában Magyarország holtbiztosan győz Holland India ellen, nem kétséges Románia győzelme Kuba ellen és Olaszország győzelme Norvégia ellen, míg a többi mérkőzés kimenetelét bizonytalan.

Budapest gyeplabda csapata a pünkösdi ünnepek alatt Münchenben játszik.

Nemzetközi atlétikai viadalt rendeznek az ünnepek alatt Budapesten. A verseny leghíresebb külföldi résztvevői a svájci Haenni, a finn Lehtinen és Virtanen.

Kirándulás Ilkora. A noviszádi folyamhajózás igazgatósága hétfőn, pünkösdi másnapján kirándulóját indít Ilkora. Az ut harmadik osztályon oda és vissza 16 dinár 50 para, II. osztályon 20 dinár és 50 para. Indulás Noviszádról hétfő reggel 5 órakor, visszatérés este 9 óra 15 perckor.

Oláboj serlegmérkőzés pünkösdtkor. Pünkösdi ünnepén érdekes serlegmérkőzést bonyolítanak le a noviszádi, petrovaradini és kamenicai öreg futballisták. Az első napon Kamenicán, a második napon Petrovaradinban folynak le a mérkőzések. A Radnicski sportklub ezután is felhívja a következő öreg játékosokat, hogy vasárnap délután jelentkezzenek a kamenicai pályán: Sebők, Peikert, Mátyás Gyuszi, Bubány, Csaut I., Krsztics, Prpics, Pera, Siteri, Tausek Sanyi, Dobi Kálmán és Blumerleder. Bíró Preszeda Jován.

Bíróküldések a szuboticei alszövetség területén. A szuboticei alszövetség bíróküldőbizottsága a vasárnapi mérkőzésekre a következő bírákat delegálta: Szváci SK-Krivajai SC Sovljanszki, Radnicski-Szloga Terzin Dunav-monostori Radnicski Spanyol, BAK-Adai SK Lozanov.

A kézilabda-világbajnokságot az idén Ausztria rendezte volna meg. A viszonyok változása folytán a világbajnokságot most Németország rendezte meg Bécs helyett Berlinben.

A tekéző sport hírei

A szombori Szelenese most üli meg fennállásának 3. évfordulóját s ebből az alkalomból szombat, vasárnap és hétfőn nagy serlegtornát rendez 12 értékes serleggel.

A noviszádi Sofőrök játékosait kérem, hogy ma este feltétlenül jelenjenek meg a Kott-pályán. - A kapitány.

A noviszádi Valuch (Mexikó) alább felsorolt játékosait kérjük, hogy holnap (szombaton) este 8 órára jelenjenek meg a pályán a Kéményseprők elleni mérkőzésre: Gázsik II, Sztaparc, II, Lázár II, Varnyu, Babin II, Csongar, Balogh, Sztaparc I, Jurik, Milinszki, Csuha, Szabadl, Mátó, Gőz és Andricsek. - A vezetőség.

Az Adai Első KK vasárnap játszotta utolsó két bajnoki mérkőzését s mindkettőt megnyerte, mégpedig a sztáribecsei Farina ellen 193:176 és a sztáribecsei Jugoszlóven ellen 192:167 arányban. Ezzel a két győzelmével az adai egyesület a sztáribecsei bajnokság második helyén végzett. Az említett mérkőzéseken jók voltak: Csuzdi, Takács és Szalóki (Ada), Popov és Kerezsdin (Jugoszlóven), Bleich és Nacs (Farina).

KÖNYV

Tamás István:

„Álmában is hazudik“

Az »Álmában is hazudik« egy fiatal lány ötnapos vikendjének a története. Ez az öt nap azonban minden, csak nem pihenés. A kirándulohajón ugyanis Jimmy Hurst dr., egy magyar származású amerikai fiatal ember, véletlen könyökmozdulattal a folyóba lök egy ötvenezerpengős családi karkötőt. Megfizetni nem tudja a károsultnak, egy szép fiatal lánynak, aki azért »kézizálogul« mindenüvé magával hurcolja és őrizi a fiut, amíg pénzhez jutnak. Az elegáns villából a strandra, estélyre, löversenyre, kártyabarlangba, mulatókba, moziba cipelni áldozatát, hogy szerencsét próbáljon a dollárjaival. Izgalmas és tragikomikus kalandok sorozata után, nemcsak az utiköltésre szánt összeget veszítik el, hanem a detroitai ismerősök pénzét is és a boldogtalan könyvtárosból sikerkasztót csinál...

Tulajdonképpen itt kezdődik a történet, a szerelem, féltékenység, fiatalság, pénz és pénztelenség Kásteri humorral és két világrész utközik össze egy fonák helyzet keretében. Az ellentétek szinte áthidalhatatlanok és mégis, mint ahogy a forrpont és a fagypon egy bizonyos fokon találkoznak, így olvad eggyé a két antipólus is: a férfi és nő...

FURCSA MŰSOR

Szarvasmarhakiállítás rendeznek egy vidéki városkában a következő programmal:

9 órakor az állatok érkezése, 10 órakor a vendégek érkezése, 12 órakor közös ebéd.

KÖZGAZDASÁG

Tervgazdálkodást sürget a szombori terménytőzsde

Elégedetlen a Prizad munkájával

A szombori terménytőzsde május 31-én tartotta rendes közgyűlését Dr. Bugarszki Nenád földbirtokos elnökletével. Az elnöki megnyitó után Dr. Prótics főtitkár felolvasta az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseit. A jelentés hangsúlyozza annak szükségességét, hogy

a prolik buza kiszorítását minnél jobban elő kell segíteni, a sokkal jobb minőségű bányai buza javára.

tekintettel arra hogy rövidesen bekövetkezhetik az az idő, hogy a nyugati fogyasztók piacokon ragaszkodni fognak a minőség buza szállításához. A Prizad működése az idén rövid időre szorított, mert alig néhány hónappal az új termés megjelenése után

a minimált árakat tulkinálta a belföldi kereslet

és különösen a buza ára oly karrier futott be, amelyre évek óta nem volt eset. Ezt a helyzetet főként az erőltetett kivitelt idézte elő. A sertés, zsir, baromfi, patás állatok, tojás, és egyéb mezőgazdasági termények kivitele vagy ugyanaz vagy valamelyest magasabb nivót ért el értékben a tavalyi kivitellel szemben.

Sajnos a Prizad az idén is kisajátította a kliring szerződéses országokban való kivitelt és az exportőröknek a gabonaféléket csak aranyvaluta ellenében engedte kivinni. Közömbös azonban az ilyen piacok egy részét is fentartotta magának úgy, hogy az exportőrök az idén még kisebb mértékben voltak foglalkoztatva mind az előző évben.

A malomipar termelése az idén gyengébb volt a tavalyinál.

mert a magas lisztárak csökkentették a kenyérfogyasztást és a passzív vidékek lakossága a fokozott tengeri liszt fogyasztására tért át.

A jelentés megemlíti a gabona szilozok építésének hasznos jelentőségét, az olaj magvak, pamuk árának minimálását, amelyek a belföldi gyárak szükségleteit vannak hivatva biztosítani, másrészt pedig az ilyen irányu behozatalt csökkenteni.

Szükségesnek mutatkozik azonban a mezőgazdaságban a nagyobb és szellemesebb körű tervszerűség,

hogy a problémák megoldásánál a szükségszerű összhang jusson kifejezésre.

A tőzsdén az áru forgalom a tavalyival szemben mennyiségileg 58 000 mm értékben pedig 12 millió dinár emelkedést mutat. A szakértőbizottság 125 esetben végzett áruvizsgálatot, harmincegyet többet mint az előző évben. A választott bírósághoz 748 keresetet adtak be, 3 080 000 dinár összértékben, ami a tavalyival szemben 480 000.— dinár értékű emelkedést jelent.

Krisztoforovics Iván a kamara tanácsosa áttekintő előadásban is-

mertette a gazdasági helyzetet a Prizad működését, valamint azokat a feladatokat, amelyekkel a tőzsdének, a gazdasági élet legjelentékenyebb és legérzékenyebb intézményének foglalkoznia kell. A közgyűlés elismeréssel adózott a felszólalónak, majd a jelentést és a zárszámadásokat elfogadta.

Az igazgató tanácsban megüresedett helyekre beválasztották: Radójević Nikola, Dr. Bugarszki Nenád.

Krisztoforovics Ivan, Dr. Maties Martin, Gerner Jován, Adler Oszkár, Beesir Dzonlagics, a felügyelőbizottságba: Bosnyák Istvánt, Bugarszki Nikolát, Jankovics Gézát, Rosenberg Izát, Szeles Jenőt, a választott bíróságba pedig Angelus Vatroslavot, Bosnyák Istvánt, Dr. Bugarszki Kosztét, Ernszt Fülöpöt, Knihal Tamást, Kiss Pált, Klein Gyulát, Dr. Schgin Gyulát, Szeles Jenőt, Szvoboda Antalt és Ivkov Szávát.

Milyen adókat kell a régi házak után fizetni?

Minden háztulajdonos kiszámíthatja, hogy mennyi állami-, bányai- és városi adót kell fizetnie a háza után. Az alábbiakban példákkal szolgálunk egy régi ház adójának a kiszámítására:

Alapul veszünk egy olyan házat, melynek a megállapított évi bruttó bérletéke 14 000 dinár, hozzászámítva a háztulajdonos lakásának a bérletéket és Levonandó a 14 000 dinárból karbantartás címén 20 százalék, azaz 2800 dinár marad a tiszta adóalap 11 200

dinár. Ezután fizetendő az állami adóhivatálnál:

I. Állami egyenesadó. A 11 200 dinár tiszta jövedelem után 12 százalék, vagyis 1344 dinár.

II. Állami pótdadót a következő táblázat szerint lehet kiszámítani. Adóalap alatt az az összeg értendő, amely az évi bérletékek 20 százalékkal való csökkentése után fennmarad, vagyis a mi példánk szerint a tiszta adóalap 11 200 dinár. A táblázat a következő:

Ha az adóalap összege:	akkor a pótdadó:
1 — 10 000 dinárig	2% levonva 0 dinár
10 000 — 20 000 "	4% " 200 "
20 000 — 30 000 "	6% " 600 "
30 000 — 40 000 "	8% " 1200 "
40 000 — 50 000 "	10% " 2000 "
50 000 — 60 000 "	12% " 3000 "
60 000 — 70 000 "	14% " 4200 "

70 000 dináron felül további 10% fizetendő.

Példánk szerint az adóalap 11 200 dinár, ez a 10 és 20 000 dinár közötti táblázatba esik be, tehát az állami pótdadó 4 százalék, vagyis 448 dinár, levonva 200 dinár, marad 248 dinár.

Egy másik példa. A tiszta adóalap 35 200 dinár. Ez esetben a pótdadó 70 000 dinár után 14 százalék 9800 di-

nár levonva 4200, marad 5600 dinár és a fennmaradó 15 200 dinár után 10% 1520 dinár vagyis az egész összeg után a pótdadó 7120 dinár.

III. Bányai pótdadó. A megállapított állami egyenesadó után jelen példánál az állami egyenesadó 1344 dinár, 20% 268,80. Ezek szerint az állammal fizetendő az állami egyenesadó, állami pótdadó s a bányai pótdadó, amely a je-

(78)

Sasa a sikerért imádkozott. Csak hamar azonban meg kellett győződnie arról, hogy imája nem nyert meghallgatást.

Egy fél órával később ugyanis belépett a szobába Verseggin is.

— Tudod, Sasa, — mondotta jókedvűen, — igen jó, ha az ember néha maga néz a dolgai után. Ezek a kozákok igen kevéssé óvatosak. Képzeld csak, az imént két ember megkísérelte Jarosinszky kiszabadítását.

— Ah, ez igazán érdekes! Remélhetőleg nem sikerült a szöktetés?

— Haha, nem hallottad a lövéseket? Az egyik fickót agyonlőttük, a másik pedig eltűnt. A vízcella erős vasrácsa ki volt emelve! Már itt tartottak a gazemberek. Éppen arra jártam, amikor gyanus zajra lettem figyelmesem. Letekinttem az árokba s ott a vízcella ablakánál egy férfi alakot láttam állani. Az őrtálló kozáktól elvettem a fegyvert és rálőttem a sötét alakra. Ez még valami figyelmeztetést kiáltott be az ablakon s azután el akart futni. A második lövésem azonban jól talált és a gazfickó az iszapba rogyott össze s a piszkos víz csakhamar eltakarta a testét. Talán holnap

meg fogják találni a tetemet. Mialatt az embereim előkerültek, hogy a cellába lemenjünk a másikat elcsipni, az eltűnt.

— Eltűnt? — hogyan lehetséges ez?

— Azt nem tudom. De azért rögtön kiküldtem embereket, hogy az egész környéket kikutassák, de ki tudja, hová menekült a gazfickó!

Sasa rendkívül okos asszony volt. Rögtön eszébe ötlött, hogy a szabadítani akaró barát csak a börtönépület falain belül bujhatott el. Ezért nem is feküdt le, hanem megvárta, amíg férje elalszik, azután nyugalomra küldte a cselédjét, Nataskát is és egy félóra múlva lámpással kezében kiment, hogy a kertet átkutassa. Hogy milyen sikerrel, az már ismeretes elöztünk.

Megtalálta Benjámint doktort és elrejtette őt a pincében.

Nem csoda tehát, hogy Sasa álmatlanul töltötte az éjszakát, miért is reggel igen rossz kedvűen kelt föl.

Rossz kedvét természetesen előszörban a cselédje, Nataska érezte meg, ki különben is gyakran rászolgált a háziasszony megrovására, úgy, hogy a leány meglehető-

gyűlölettel viseltetett Sasa iránt.

Ez alkalommal is valami esekély mulasztásért Sasa nagyon megszidta Nataskát, mely szidásból feleséls lett, úgy, hogy Sasa végül kijelentette, hogy a leányt el fogja csapni a szolgálataiból.

Ekkor érkezett haza Verseggin reggeli ellenőrző sétájáról szintén kissé rossz kedvűen.

Odalépett Sasához és megcsókolta.

— Mi az, kincsém, miért vagy olyan rossz kedvű? — kérde a feleségétől, amiótt látta, hogy az egy csöppet sem gyöngéden viszonozta kedveskedését — talán megint Nataskával van baj?

Sasa erre elpanaszolta a cseléd engedetlenségét és hanyagságát, valamint arcátlan feleselését.

— Ugy, már megint így viselkedtél, Nataska, nos, három nap múlva elmehetsz, nem is akariak többé itt látni. Majd gondoskodni fogok arról is hogy egész Dubno megtudja, hogy milyen megbízhatatlan cseléd vagy!

Ezzel megfogta Sasa kezét és bevezette a szobába. A kitűnő reggeli itt csakhamar jókedvre langolta Verseggint.

— Szerenéses véletlen volt az tegnap, hogy meg tudtuk akadályozni a fekete lovag szökését — mondá Sasának, kezeit dörzsölve — tudod, kedvesem, hogy hajszálon mulott és könnyen szerte foszlottak volna a mi szép álmaink a jövőre vonatkozólag. Képzeld csak, hogy ha véletlenül nem vagyok enyire kötelességtudó, ez a Jarosinszky a legnagyobb nyugalommal megszökött volna és mi

üthettük volna a nyomát. Szerenésére a láncai még sértetlenek voltak.

— Mi történt az agyonlőtt bűntárs holttestével?

— A temető árkába fogom elföldelteni. Mondhatom, remek lövés volt az, amelyik leterítette; éppen a homlokán találtam és a golyó szétroncsolta az egész fejét.

Sasa borzongva hallgatta a férje elbeszélését és szinte megkönnyebülten lélegzett fel, mikor az fölkel a reggelitől, hogy ismét eltávozzon.

— Remélem, hogy jól el fogod készíteni az özpecesnyét! — mondá Verseggin távozóban, mialatt újra megcsókolta Sasát.

Az özpecesnye pedig nagy veszélyben forgott. Ugyanis Nataska vissza akarván szerezni urának jóindulatát, alaposan rárakott a tüzre, hogy a pecsenye jól átsüljön. Ekkor azonban megjelent az ablaknál az ő szive választottja, Spisko, a rendőrkapitány kocsisa.

— Spisko, egyetlen szerelmem — mondá örvendezve és karjával átkarolta a legény nyakát.

Spisko bután vigyorgott.

— Mi hozott ide hozzám, Spisko? — kérde Nataska folyton csókogatva a kocsisát — tén valami baj van? vagy talán meglátott bennünket tegnap este a rendőrkapitány?

Spisko nem felelt a kérdésre, hanem bután röhögve így szólt:

— Özpecesnye... özpecesnye van ma nálatok, ugy-e, egészen az istállóig éreztem a finom illatát. — Neked is fog jutni belőle, ked

len példa után 1344 és 248 és 268.80, összesen tehát 1860.80 dinárt tesz ki.

IV. Városi pótdadó. A városnál fizetendő adók és járulékok. A pótdadó minden évben változik és az 1938 évre 59 százalékot tesz ki, még pedig mindenkor az állami egyenesadó összege után számítva. Jelen példánknál ez az összeg 1344 dinár, tehát a 59 százalékos városi pótdadó 793 dinár.

V. Báni és városi kuluk. A fenti példa alapján az 1344 dinár állami egyenesadót kell alapul venni és így az összeg beillesztés a kuluk táblázat 901-től 1400-ig terjedő skálájába, tehát a báni kuluk 180 dinár és a városi kuluk szintén 180 dinár.

VI. Tüztöltőilleték. A ház minden beépített köbmétere után évenként 20 para a tüztöltőilleték. A városi műszaki hivatal, Kralja Petra 25, második emelet 9, minden háztulajdonosnak díjmentesen rávezeti az adókönyvkönyvére, hogy hány köbméter tartalmaz a ház és ez mértékadó a tüztöltőilleték kiszámításánál. A mintául szereplő ház köbmétere 345 köbméter, tehát a tüztöltőilleték egy évre 69 dinárt tesz ki.

VII. Csatornázási illeték. Minden beépített köbméter után, aszerint, hogy milyen a csatornázás, fizetendő az illeték. A csatorna minőségét szintén díjmentesen állapítja meg a városi műszaki hivatal. A például szereplő háznak csatornája be van kapcsolva a városi csatornahálózatba és ezért a csatornázási illeték 40 para köbméterenként, vagyis a mintául szolgáló ház 345 köbmétere után 138 dinár.

Ezek szerint a városnál fizetendő a városi pótdadó, báni és városi kuluk, tüztöltőilleték és csatornázási illeték, amelyek a jelen példa után 793, 180, 180, 69 és 138, tehát összesen 1360 dinárt tesznek ki.

Fizessen elő a Reggeli Újságra

Németország az eddigénél nagyobb mennyiségű bort vásárol Jugoszláviából

A jugoszláv-német kereskedelmi tárgyalások eredménye

A Berlinben megtartott jugoszláv-német kereskedelmi tárgyalások során több fontos kérdésben történt kedvező megegyezés. Így Németország 150.000 hektóliter jugoszláviai bor kivételét engedélyezte Németországba. Ebből a mennyiségből 50.000 hektóliter délstájerországi bor lesz.

A Jugoszláviában utazó német

turistáknak 1.400.000 márkát folyósítanak.

A kettős birtokosok kérdését a szeptemberi megbeszélésen fogják rendezni. A Grácban vagy Lyublyanában megtartandó értekezleten a határmenti forgalom ügyében is döntenek majd.

A világpolitika helyzetének bizonytalansága miatt, nagyon lanyha az építkezési kedv Noviszádon

Áprilisban mindössze 3,985.330 dinár értékű építkezés történt

A világpolitikai helyzet bizonytalansága a gazdasági életre is rányomja bélyegét. Végre valahára állandósult a jó időjárás, amely alkalmas lenne az építkezésre, csak hogy most meg ellanyhult az építkezési kedv és április hónapban

mindössze 3.985.330 dinár értékű építkezés történt Noviszádon.

Engedélyt kiadtak 33 földszintes, 3 egyemeletes, 3 kétemeletes és 1 háromemeletes ház építésére.

Az alábbi kimutatásban közöljük az építető nevét, mit és hol épített, a költségvetés összegét és az építő vállalkozó nevét:

Krausz József, hozzáépítés, Sztevana Szremca 5 (38.000) Maca János, Glicsics Miklós, földszint, Por. Radnicskog 20 (20.000); Kreszankó József, udvari épület, Arona Zagorice 10 (16.000) Devics Katica földszint, Sztevana Nikoli-

tya (16.000); Kovacevics Ferenc és Katica, hozzáépítés, Grozdova 8 (8000) Jovanovics Vlasztimir, hozzáépítés, — Bácska 64 (5000) Damjanovics Jován, földszint, Jov. Babunskog (16.000), — Pusván István, földszint, Kiszacska u. (12.000) Szlivka Mihály, Schossberger Dusan, udvari épület, Kiszacska 42 (12.000) Dimitrijevic Jova, átalakítás, Szave Vukovitya 35 (1000) Radinovics Sztevan, ajtó, Temerinszka 104 (1000). Mijatovics Milán, földszint, P. Popaditya 34 (21.000) Boskovics Grozda, földszint, Sz. Vitkovitya 4 (10.000) Dejanovics Mita, Hadzsics Ilija és Lázár, II. emelet építése, I Szubotitya 7 (320.000). Szedmakov Branko, három em. építése, J. Gyorgjevitya 6 (452.000) Czoczek Pál, Nagy Ferenc, földszint, ép. Kr. Petra II 121 (30.000), Bajon András, Jankovity Katarina, földszint, Dudarszka 20 (50.000), Resnyák András, Koszedinac Miklós, földszint, Gundulityeva 17

(60.000). Kobac Dániel, földszint, Orlovityeva Pavla 43 (9000) Zlicsics György, Noszák Géza és Mária, földszint, Petlova hosszabbítás (20.000). Farkas Béla és Margit, földszint, Sztanoje Glavasa 83 (10.000). Uri István és Aranka, földszint, Radnicska 11 (10.000). Korda Nándor és Sárkány János, földszint, Sarplaninszka 10 (16.000). Belke Pál és Katalin, földszint, Kotorszka 29 (5000). Bencer Fülöp, földszint, Laze Lazarevityeva 5, (12.000). Kricsevics Ivan, lokál, Cara Dusana 75 (800). Fodor István, Totenheimer László, földszint, Radnicska 21 (17.000) Bódi Imre, Takács János, hozzáépítés, Leptirova 12 (12.000) Tallósi György, Juhász Sándor, földszint, ép. Jelilla u. (12.000). Lovrekovics György, földszint, Hranilovitya Prote 29 (10.000). Marjanovics Erzsébet, üzlethelyiség, J. Szubotitya 24 (800) Grnya Sándor, Haradi Mita, földszint, Dim Arvramovicsa 8, (45.000). Manojlovity Szlavko, em. építés, Zemljana csuprija 9 (46.000). Bujaklija Ruzsa, I em. Szkerics 8 (70.000) Veimann Károly és Blumenstein Péter, földszint, ép. D. Avramovics 18a (32.000). Petrovity Lázár, földszint, Temerinszka 73 (38.000). Dujics Mara, udvari, Babitya Pavla sarok (7000) Lázár Pál, Schmidt Antal, hozzáép. Limanszka 3 (18.000) Wagner Ferenc, Diener Gyula, bontás, Vojvode Bojovitya (2000). Diener Julija és férje, I em. Bojovitya (250.000) Fischer Pál, Haller Henrik, II em. Zselezniczka 93 (190.000) Paquor és Haller, Kriekov Radivoj, átalakítás, Sv. Savszka 21 (20.000). Petljanszki János, földszint, Szlana Bara (8000). Dussing Alfred, földszint, ép. Ribnjak 20 (10.000) Vujesity Zsviko, Volenc János, földszint, Paunova 3 (10.000). Rainac János, földszint, Paunova 6 (6000). Nemes Terezija, hozzáép. Bagrenova 21 (12.000) Pál Illés, Noll Mihály, földszint, Baeska 3 (41.000). Szántai János, földszint, Tolsztojeva 51 (44.000). Klinovszki Antal, csirkeöl, Fruskogorszki put 18a (1200) Fülöp János). Pete Juliana, hozzáépítés, Emila Csakre 20 (14.000). Vinai Vasza, földszint, Gundulics 17 (48.000) Hill József, Mojszovity Pé-

vesem — sietett a szerelmes szakácsnő a legényt biztosítani — de mondj csak, van ma este idő? — Ugy hiszem, hogy nem lesz semmi dolgom. — Jól van, akkor tehát ismét találkozunk! — Hát szabad neked eljőnnöd? — Ó, én nemsokára egészen el fogok menni — mondá fájdalommal a leány — oh, mennyire gyűlölöm ezt az asszonyt. — Melyik asszonyt? — kérde Spisko részvétellel. — Az urnót. — Mit, az urnót? — Igen őt, mert nagyon igazságtalanul bánik velem. Az ur elbocsátott ma engem, szerencsétlen teremtést. Ezzel fejét a szeretője széles vállára hajtotta és keserves sírásra fakadt. — Szeretném egyszer megbeszszulni magam — folytatta Nataska szemeit törülgetve — oh, ha nem szántam volna neked is az özpecsenyéből, minden bizonnyal odaégettem volna. — Az Isten szerelméért, ezt ne tedd, hisz az borzasztó volna — kiáltott fel Spisko — nem, Nataska, édes szerelmem, mérsékelned kell magad. Ami pedig az elbocsátásodat illeti, az még nem olyan bizonyos, a rendőrkapitány még meggondolhatja magát! — De az asszony árulkodik folyton reám! — Majd alkalomadtán megbeszszuljuk magunkat — mondá Spisko, kinek fejében csak egyedül az özpecsenye járt most. — Istenem, odaég a pecsenye — kiáltott most hirtelen Nataska. —

Isten veled, Spiskóm! Ne feledkezz el, hogy ma este a pincében. — Ugy, mint tegnap, a viszontlátásra... a pincében — kiáltott Spiskó, mialatt még egész sorozatát a csókoknak vette át. Nataska pedig a kályhához lépett, hogy folytassa a dolgát. **56. fejezet. AZ ÁRULAS** Hogy mennyi ideig aludt Benjamin doktor, maga sem tudta elképzelni, amikor felébredt. Vizsgálódva tekintett körül és csodálkozva nézte a helyet, ahol oly sokáig aludt. Csak most kezdte belátni, hogy minő szerencsés helyzetbe került, hogy nem kellett kint a téli fagyban rejtőznie, hanem egy előtte ismeretlen nő jóvoltából ily kényelmes buvóhelyre juthatott. — Vajjon ki lehet? — kérde saját magát Benjamin doktor — csak annyit mondott, hogy Jarosinszky barátnője! És ez elég! Ha ő csakugyan az, akkor még van remény arra is, hogy a borzalmas helyzetben sanyalódó vezérünk ki is szabadulhat. Benjamin doktor afelől szeretett volna tájékozódni, hogy mennyi idő lehet. Bár nagyon nehéz volt e felől eligazodnia. Annyit mégis képes volt megállapítani, hogy késő délután lehet és így ő több mint 12 óra hosszat aludt. A nyugodt és kellemes alvás visszaadta erejét, úgy, hogy szinte oroszlánnak érezte magát. Körülbelül két óra telt el azóta, hogy felébredt és ezalatt Benja-

min doktornak elég ideje volt, hogy a helyzetet elgondolja. Közben egészen besötétedett, mert az a kis világosság is, amely a pincébe szűrődött, teljesen eltűnt. Mindenfelé vak sötétség uralkodott. Benjamin doktor már-már kétkedni kezdett abban, hogy a nő, aki őt így elrejté, aki őt megvédelmezte, újból meg fog jelenni. Egyszerre azonban, amidőn már Benjamin doktor izgatottan ügyelt a legkisebb neszre is, a pinceajtó felől, ahonnan lépcsők vezettek lefelé, zaj hallatszott. Egész tisztán kivehető volt, hogy valaki a kulcsot a zárba tette. Az ajtó kinyílt és egy lámpa fénye volt látható. Benjamin doktor megkönnyebbültén lélegzett, amidőn a lámpa fényénél egy női alakot pillantott meg, aki óvatosan nézett körül és úgy közeledett. Benjamin a nőben Sasát ismerte föl, ugyanazt, aki őt a pincében elrejtette. — Ön ébren van, uram? — kérde Sasá, amint oda ért. — Igen, már régóta — felelte Benjamin — és mondhatom, aszszonyom, már aggódni kezdtem ön miatt! — Miattam vagy pedig a segítségem miatt? — kérde mosolyogva a nő. — De bárhogy is gondolta, azért jöttem, hogy önnek ennivalót adjak.. Itt van, uram, vegye! Sasá a legjobb falatokat hozta el Benjamin doktornak. Oh, ha Nataska és szeretője Spisko ezt

látták volna! Az emivalón kívül egy üveg jó bort is hozott Sasá magával. Benjamin doktor mohón vette el az ételt és italt Sasától és egyik lábára helyezte. — Mielőtt azonban hozzálátunk — szól Benjamin doktor — engedje meg, hogy az ön kiléte felől érdeklődjem! — Verseggin Sasá vagyok! — Ah, a rendőrkapitány leánya — szól csodálkozva Benjamin doktor. Sasá hangosan nevetett. — A felesége vagyok a rendőrkapitánynak — felelt Sasá — aki e falak között uralkodik! — Ugy? — Igen! — felelte Sasá — és ön kicsoda? — Doktor Benjamin vagyok — mutatá be magát. — Jarosinszky László barátja és társa. A másik barátomat elfogták, amidőn megkíséreltük Jarosinszkyt kiszabadítani! — Ma temették el őt — szól közbe Sasá — az uram mesélte éppen! Ő már kint fekszik a temetőben, ott, ahol a gazembereket szokták eltemetni. Benjamin doktor kezéből szinte kiesett a villa és szemeibe könnyek gyűltek, amint ezt meghallotta. — Eltemették? Korsakoff őrnagy meghalt tehát — sóhajtá Benjamin doktor — Isten az égben a tanum, hogy engem nem terhel mulasztás az ő haláláért! Nyugodjék békében. (Folytatjuk)

ter és János, udv. ép. Koszovszki 13. (115.000). Krallk Teréz, földsz. Ruzska ul (25.000). Papp Iona, földsz. Jana Kopitara 42 (12.000). Djurovics Szava és Tinka, földsz. Rajkovic Gjordja 22 (54.000) Fehérvári Illés. Vadász Barbara, földsz. Jelina 2 (4000) Kovács István. Grginsevics Ivan földsz. Zrinjszki 325 (60.000) Katyanszki Daniló. Kiszelica Pera, földsz. Jug. Bogdanova 37 (12.000) Letics Szima. Alekszics Vaszilije, hozzáépítés. Radnicska 43 (19.000). Hajlova Erzsébet i Cuslóg Rozália, hozzáépítés. Kr. Petra II 121 (75.000). Klein Adolf, ablak. Kumiljtyeva 69 (600) Buják Péter. Wertheim László. udvari ép. Zselezniczka 20 (120.000) Szántó Emil. Kecskemét Juliana, hozzáép. Szlovaeska 6 (3000). Petric Elza, hozzáép. Tone Hadzsitya 7 (6000). Schranz Ferenc, földsz. Primorszka 24 (25.000) Haasz Fülöp. Pavlov Zsárko, I em. Arh. Rajitya 9 (150.000). Balasity Gizela és Jelena, hozzáépítés. Arh. Rajitya 9a (21.000) Crepajac Milivoj. Ribik János, földsz. Frota Hranilovitya (14.000). Jovanovics Dusan, földsz. A. Teodorovitya 9 (20.000). Perlit Lazar, földsz. Moravszka ul. (25.000). Kurbatvinszko Gusztáv, udv. ép. Kiszacska 33 (2480) Jovanovics Dusan. Cinkovity Milovan, földsz. J. Obrenovitya (80.000) Brenner Jakab. Földi Sándor, földsz. Arse Teodorovitya 3 (50.000). Radivojevics Vaszilije. I em. Sztrazsilovo 29 (190.000) Kiszelicski Szlavko, földsz. ép. Kiszacska 25 (55.000) Turanszki István. Szücs Anna, földsz. Arse Teodorovitya 23 (90.000) Szücs Ferenc. Dr. Nikolity Ljuba, II em. Cara Nikolaja (500.000). Dr. Nikolics Ljuba, III em hozzáép. C. Nikolaja (90.000) Schmidt Fülöp. Kletj György I em. hozzáép. Ribnjak (16.000) Plavec Mihály. Gottler József, műhely. Ljubljanszka 28a (6000) Dietrich Fülöp.

Nem oszlatják fel az ötszáznál kisebb taglétszámú ipartestületeket

A topolajjárásli iparosok beadványa a kamarához és a kamara válasza

Az iparosok élénk figyelemmel kísérik az új iparostörvény tervezetét, amely több új lényeges intézkedést tartalmaz. Így a törvény egyik tervezett új intézkedése volt az, hogy csak azok az ipartestületek maradhatnak önállóak, amelyeknek legalább ötszáz tagjuk van.

Ez az intézkedés léte érdekében érintett igen sok falusi ipartestületet és ezért a vidéki iparosok megmozdultak a tervezett intézkedés ellen. A noviszádi kereskedelmi és iparkamara is interveniált ebben az ügyben az illetékeseknél és sikerült elérni azt, hogy ne 500, hanem 300 tag legyen a legalacsonyabb szám. Bevetették a törvénybe azt is, hogy jelenlegi ipartestületek csak akkor vesztek el önállóságukat, ha tagjaiknak száma 200 alá száll. Valószínű, hogy a törvény meghozatalánál kimondják, hogy

ez a korlátozás csak az ujonnan alakítandó ipartestületekre vonatkozik.

A topolai járás iparosai május első felében gyűlést tartottak, amelyen

foglalkoztak az iparosügyekkel és erre vonatkozólag beadványt adtak a kamarához. Kérték a kamarát, hogy járjon el abban az irányban, hogy az új törvény ne csak az engedély nélkül dolgozó iparosokat büntesse meg, hanem azokat is,

akik munkát adnak az ilyen iparosoknak.

A kamara erre vonatkozólag azt válaszolta, hogy

ilyen értelemben már elkészült egy rendelet, amely most az illetékes minisztériumban áll jóváhagyás előtt.

Kérték azt is, hogy vonják vissza azt a rendeletet, hogy a kis közműves és kőfaragó mestereknek nem szabad tanoncot alkalmazni. A kamara erre vonatkozólag azt válaszolta, hogy legközelebb ezt a kérdést is behatóan tárgyalják. Végül azt kérték a topolajjárásli iparosok, hogy

az ipartestületek vezetőségét továbbra is három esztendőre válasszák,

ne pedig egyre. A kamara ezt az indítványt is magáévá tette.

Adatok a temerini iparosság történetéből

Irta: Göbel Ottó

Bár a céhekről szóló rendelet 188. szakasza világosan előírja, hogy »tilos bármi ürgy alatt is a cég jövedelmét lakomákra, vagy a cég akár egyetemes, akár néhány tagjának mulatság céljaira fordítani. A temerini céhmesterek ezzel ugylátszik nem igen törődtek, mert a pénztárkönyvben ilyen tételek igen gyakoriak mint pl. egy tagtársunk temetésekor

kis áldomásra adtnak 17 forint 20 krajcárt,

vagy egy kevés áldomásra költség 27 forint 26 krajcár, vagy kis déli áldomásra 15 forint 12 krajcár, vagy az évenként karácsony táján törtéző céhmester választáskor kis áldomás 24 forint, 7 font szalonna 7 forint, kenyérért 1 forint 15 krajcár, só és paprikáért 10 krajcár, egy font gyertya 1 forint, egy itce sör 15 krajcár, fél tucat pohár 36 krajcár,

széktörés 2 forint

összesen 35 forint 76 krajcár. A templomi székek beszerzésére 100 forintot ajándékoztak, a harang beszerzésére is szépen adtak. Viszont ha a tagtársak temetéséről valaki elmaradt, 20 krajcár büntetést kellett fizetni, annak ellenére, hogy a kis áldomáson sem vett részt. Viszont vigasztalásul az utókornak, álljon itt egy végzés, tanuságul arra, hogy

a finác már akkor is jártak.

1857-ben május 4-én 1391. szám alatt a neusatzai adóhivatal Gyurozka János céhmestert 18 krajcárral büntette meg, mert bélyeg nélkül kiadott egy bizonyítványt, amelyre hat krajcáros bélyeg járt volna.

A temerini cég zászlóját 1861-ben szentelték fel, a zászlón már nincs szeg, csak a

tartója. Az ünnepélyről sincs semmi leírás, s csak a pénztárkönyvből lehet megállapítani, hogy akkor már nagyobb áldomás volt, mint rendszerint.

Ugylátszik az áldomás számlákból, hogy abban az időben a céhmesterek igen szerették a társas összejöveteleket, s hogy ott nagyon jól érezhették magukat, mert gyakran össze jöttek és nagy egyetértésben szórakozhattak. De sajnos a látszat csal, mert valójában egymás között vetélkedhettek és némelyik foglalkozási ágat nagyon lenézhatték, s kigunyolhatták, ami sokaknak keserűséget is szerzett, erről tanuskodik az alábbi okirat, melyben »A Temerin város céhbéli mesterek, Csizmadia, Szücs, Szabó, Takács és a többi Egyesült mesterek ajánlják és

kötelezik magukat a káromkodás ellen.

A káromkodás e napságtól tilos, s a mestertársát egyáltalán senki ne merészelje kigunyolni és illetlen szóval megsérteni nem szabad. Sem borozás felett, sem cég gyűlés alkalmával és különösen, ha valamely mester társunk az Ur-istent káromkodással megsérti, a legelső büntetés 1 forint, a második büntetés 2 forint és ha valamely mestertársunk mestertársát a céhébe kigunyolja, vagy illetlen szóval megsérti, az 1 forintra büntetődjön. Kelt Temerin, 1871. július hó 9-én. Horváth József főcéhmester, Kalapáti Sándor, Sülle Sámuel alcéhmester, Kiss József céhjegyző jelenlétében az összes céhmesterek mind aláírták illetve az írni nem tudók a kézjegyüket tették s hitelesség kedvéért az okiratot spanyol viaszos pecséttel ellátták.

1873-ban az új rendelkezés értelmében a céheket feloszlatták és helyettük az Ipartársulatok léptek életbe. Ezzel egy régi szép kor szokásai lezárultak és lassan-lassan a feledésbe mennek...

Temerinben a majdnem hatvan éven át fennálló céhek 1873-ban feloszlottak s helyébe az Ipartársulatot alakították. Megszerkesztették a Temerinben fennállott egyesült, asztalos, bognár, kovács, lakatos, szijgyártó, szabó, csizmadia, szücs, takács céhek helyébe alakult Temerini Ipartársulat új szabályzatát.

Az akkori ipari viszonyok hatása alatt már bevettek több szociális intézkedésű pontot is. Többek között, hogy a társulati tagokat, vagy hozzátartozóikat, a véletlenül érhető inségtől megóvják, ezért

önálló betegsegélyző, évdij és segély pénztárt alapítanak s ebből fedezik az ingyenes orvosi segélyt, továbbá a véletlen szerencsétlenség által munkaképtelenné vált szegény tagok, vagy gyámoltalan özvegyei bizonyos évenkénti összeget, vagy egyszer és mindenkorra bizonyos segélyt nyernek. A munkás vagy munka hiányból eredő bajok ellen a társulat tagjait megvédi. Előmozdítja a tanoncok és segédek általános szakképzést szakiskolák felállításával stb.

A volt céhtagok belépési díja 2 forintban, az új tagok díját 5 forintban állapítják meg. A tájsági díj évnegyedenként 10 krajcár, 151 mester iratkozott be, akik 37 segédet és 47 tanoncot foglalkoztattak.

Az alapszabályok miniszteri jóváhagyása után 1874. szeptember 8-án megtartják az alakuló közgyűlést s azon elnökké a volt céhmestert: Schöner Józsefet, alelnökké Flórián Eleket, pénztárossá Adám Ferencet, társulati jegyzővé ifj. Lepár Jánost választották, a választmány tagjai: Tóbiás József, Borsányi János, Lepár János, id. Borsányi József, Pósz Fülöp, Merl István, Liptai Antal, Vigh József és Nagy János.

(Vége következik)

A jugoszláviai cukorgyárak és a fogyasztó közönség

A cukorfogyasztó közönség most kezdi érezni a cukorgyáraknak azt az intézkedését, hogy ezental a kereskedőknek cukorrendeléseik alkalmával csak egy harmadrész kristálycukrot adnak, míg kétharmadrész kocka és süveg cukrot. A fogyasztóközönség, amely épen a nehéz kereseti viszonyokra való tekintettel az utóbbi évtizedekben erősen rászokott a kristály cukor fogyasztására

igen kellemetlenül érzi ennek a rendelkezésnek a hatását,

tekintettel arra, hogy a kocka és süveg cukor 2-2 és fél dinárral drágább különként a kristály cukornál, pedig ennek ára is több, mint amennyinek a mai kereseti viszonyokhoz mért lennie kellene. A kristálycukrot, ma 12.50-13 dinárért, a kockacukrot pedig 14.50-15 dináros áron adják el a kiskereskedelemben. A kristálycukor eladását korlátozó intézkedés, — ami tulajdonképpen burkolt árdrágítás, — különösen most a gyümölcs befőzés előtt éreztetni kellemetlenül hatását és tartani kell attól, hogy a gyümölcs konzerválásra is bénító lesz.

Kupuszina környékén veszedelmesen terjed az állatjárvány

Elmarad a püskösdí kupuszinai zászólószentelés

Kupuszinán és környékén a hasított körmű állatok száj és köröm-fájása olyan nagymértékben elterjedt, hogy a községnek ugyszólván

az egész tehénállománya megbetegedett.

Eddig több tehén elpusztult. A hatóságok minden óvintézkedést megtettek, hogy a járvány terjedését megakadályozzák. A község főbb kifizetőihez csendőroket állítottak és mindenkinek, aki a községet elhagyja, fertőtleníteni kell magát, ugyszintén a lovakat is.

A veszedelmes járvány miatt a hatóság a tüzoltóságnak püskösdre kitzűzött zászólószentelését betiltotta. A tüzoltótésület ugy határozott, hogy a zászólószentelést augusztust 14 én tartják meg.

Hat kamarai tagságot kaptak a petrovgrádi vendéglősök. Petrovgrádról jelentik: A kereskedelemügyi minisztérium jóváhagyta a petrovgrádi kereskedelmi és gyáripari kamara szabályzatának módosítását. Mint ismeretes a szabályzatot a vendéglősök kérésére módosították, akik az eddigi négy helyett hat kamarai tagságot kaptak azzal az indoklással, hogy számuk a kamarai szabályzatot meghozatala óta 50 százalékkal emelkedett. Az új kamarai tagságokat a jövő év elején megtartandó részleges kamarai választásokon töltik be. Jóváhagyta a kereskedelemügyi minisztérium a kamara új ügyosztályának szabályzatát, a báni hivatal pedig beküldte a kamara 1937 évi zárszámadását.

A Jugoszláv állam-vasutak 470 új vasúti kocsiát vásárol

A vasúti kocsikat a jugoszláviai, olaszországi és lengyelországi gyárak szállítják

Beogradból jelentik: A közlekedési minisztériumban tervezetet dolgoztak ki 470 normális és keskeny nyomtávú vasúti kocsi beszerzésére. A vasut részére személykocsikat, ciszterna- buszszállító- és egyéb teherkocsikat vásárolnak.

A minisztérium az új vasúti kocsikat a belföldi, olaszországi és lengyelországi gyárakban kívánja beszerezni.

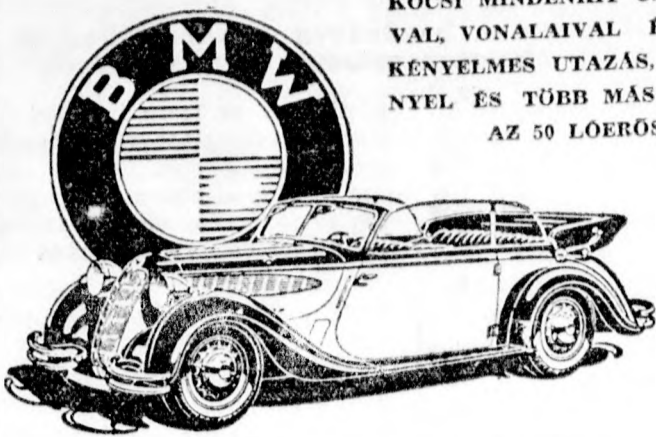
Az egész anyag beszerzésére új hitel szükséges, mert a vasúti anyag beszerzésére rendelkezésre álló 400 millió dinár hitelt már elhasználták. A Lengyelországból beszerzendő vasúti kocsikat nem készpénzben fizetné ki Jugoszlávia, hanem azok értékének megfelelően dohányt szállítana.

Sertésvész Északban. Kikindáról jelentik: Felsőbánában is jelentkezett a sertésvész. Eddig még nem öltött komoly méreteket, de a kikindai főszolgabíróóság illetőleg dr. Brozovics Leander állatorvos megtette a szükséges óvintézkedéseket. A betegség eddig csak Szajánban jelentkezett.

Kivonják a forgalomból az osztrák arany és ezüstpénzeket. A német birodalmi pénzügyminiszter a belügyminiszterrel egyetértően rendeletet adott ki az osztrák 100 és 25 silling névértékű aranyérmék, továbbá az 5 és 2 sillinges ezüstpénzek bevonásáról. Mindezek az érmék június 15-ig lehetnek csak forgalomban, utána már nem. Az aranyérméket 1938 július 15-ig, az ezüstpénzeket pedig 1938 december 31-ig cserélik be. A beváltási arány 3 silling egyenlő két márkával.

A budapesti terményfőzsdén beszüntették a határidőüzleteket. A budapesti terményfőzsdé tanácsa az a kérelemmel fordult a kormányhoz, hogy engedélyezze újból a buza és rozs határidő üzleteit. A kormány azonban elutasította a kérést. A főzsdetanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy a buza és rozs határidő üzleteinek betiltása következtében a kukorica határidő üzleteit is be kell szüntetni. Erre a beszüntetésre az új kampány megkezdésekor kerül sor.

A vetések állása Északban. A repce elvirágzott, a káros befolyások folytán azonban az idén nagyon gyenge termésre lehet számítani. — A buza mindenütt erőteljesen fejlődik a kilátás igen kedvező. A mélyebben fekvő földeknek az idén nem ártott meg a talajvíz — A lucerna és lóhere szintén jól fejlődik, de a hernyók nagy károkat okoztak. Az első kaszálás már megtörtént, de a szénát tönkretette az utóbbi napok állandó esőzése. — Az őszi árpa és a rozs már kalászba borult. Jó közepes termés várható. — A tavaszi árpa és zab szépen fejlődik. A tengeri első kapálása most van folyamatban, ugyancsak a tányérrózsza is. Az idén nagy területet vetettek be tányérrózsával és ricinussal, a múlt évi jó árákra való tekintettel. — A burgonya rekordtermést ígér. A gümölcsfák termését elvitte a fagy, csupán az almafáktól lehet várni valamelyes termést.

KOCSI MINDENKIT CSODÁLATBA EJT SZÉP SZÍNŐSSZEÁLLÍTÁSAVAL, VONALAIVAL ÉS MŰVESZI KIVITELÉVEL. PAZAR KOMFOR, KÉNYELMES UTAZÁS, MEGBIZHATÓ MOTOR NAGY TELJESÍTMÉNYNYEL ÉS TÖBB MÁS ELSŐRENDŰ TULAJDONSÁGGAL RENDELKEZIK AZ 50 LŐERŐS B. M. W. LIMOUSIN ÉS KABRIOLETT

KÉPVISELET:

VELAUTO
BEOGRAD, Zorina 90-92

TELEFON: 22-030

APRÓHIRDETÉSEK

ugy h tk'zna', mint vasernap egy szó 1'— dinár, NAGY BETUS 2'— dinár. A egkisebo apróhirdetes ára 12'— dinár. Hirdetéseket a másnapi lapra dé utin 3 óráig, szombton déli 12 óráig ve zünk fel. A hirdetési adó a hirdetőlelet terheli

Jubileumi szabadtéri előadások Temerinben

Az Ipartestület jubileumi ünnepélyének keretén belül, pünkösdvásárnapján délután 3 órakor

díszfelvonulást

rendez a futhallpályára, ahol 4 órai kezdettel az egyes iparágak előképben és versben sz. bőlükusan mutatkoznak be. Befejezésül bemutásra kerül a

Gyöngyösbőrű kőrmagyarja

A pályára felmentek csak a jubileumi felvonással lephetnek be. A jelvény ára 5 dinár. Külön be- lépődíjat a jelvény viselője délután nem fizet. Gyermeknek jelvény nélkül 1 dinárt fizetnek.

Este 9 órakor szabadtéri díszelőadásban szinre kerül Emód—Szirmay

Mézeskalács

című daljátéka 20 tagu zene- és 60 tagu énekkaral. — Helyárak: 25, 20, 15, 10 és 6 dinár. — Jegyek elővételben keddtől kezdve naponta este 6 és 8 óra között a testület irodájában kaphatók. — Vidéki jegyigénylések az Ipartestülethez intézendők.

ELADÓ

SOLUKS LÁMPA 110 V. besugározásra, új állapotban 1500.— dinárért eladó. Sztójánovics mehanikus, Noviszád, Trg Oszlobodjenja 6. Telefon: 30—32 3490

Szentbernéthegy, fajtisza, nőtény 3 éves, nagyon szép példány, olcsón eladó. Cím a szubotica kiadóban. 230

Tízholdas tanya a becseji határban terméssel együtt azonnal eladó. Kb. a fele buzával, a másik fele pedig kukoricával van bevetve. Ára hoidanként 6000.— dinár. Érdeklődni a Koronavendéglőben, Sztáribecsej. 3505

Eladó háztelek és szőlőföld. Cím a kiadóban. 3501

Nagyon jó állapotban lévő kütünő rövid, fekete, kereszturos, elsőrendű bécsi gyártmányu zongora eladó. Cím a kiadóban. 3508

KERESLET

Iuösebb hazaspár, aki a fejéshez is ért, tanyára béresnek kerestetik. Petra Zrinjszkoq 56., Noviszád. 3489

Varrólányt, perfekt munkaerőt felvesz azonnalra »Gizi« szalon, Noviszád, Vojvodjanszka u. 25. 3509

Varrólányt azonnalra keresek. Grnja szalon, Noviszád, Danicsiceva 16. 3510

KÜLÖNFELE

Ertesitem a hívőket, hogy a Jézus szt. szíve ünnepe nem június 3-án, hanem f. hó 24-én lesz a petrovarajini Jézus szt. szíve templomban, Frankopanszka ucca. 3500

DR. FILIPON CREME

a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben 12.—, vidéken 14.— dinár. Apoteka Küchler, Vrsac. 2474

SZEPLOJÉT garancia mellett 10 nap alatt eltünteti **Femina** krém. Száraz vagy zsiros 20.— dinár. Tiszta, fehér arcbőre lesz. Parf. Balog, Sztári Becsej. 3117

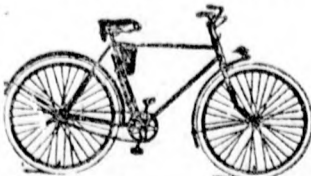
SULFOTALC koloidkén gyógypuder, a fénylő zsiros arcbőrt napok alatt hamvassá, üdévé teszi. Orvosok ajánlják. Kapható szaküzletekben. Postán szétküldi 25.— dinár ellenében Blum gyógyszerlár Szubotica, főpostáva: szemben. 6

Eberhardt ekék, Praener vetőgépek és mindennemű más mezőgazdasági szerszámok **SEZENES** vaskereskedésben 248

LEGSZEBB 262

menyasszonyi koszorúk, fátalak, legmodernebb női gallérok, szabók, plüssök **VOINICS KATALINA** kézimunkaüzletében, SUBOTICA, Jelašiceva ul. 4

SIESSEN

Szenesnél

kerékpárt választani **Nagy választék!** 10.000 dináros balesetbiztosítás

Városi Mozi - Subotica

Csütörtöktől—vasárnapig
A rejtelmes Azsia ébredése:

Kelet lázadása

Érdekesítő, romantikus történet. Izgalmas háborus jelenetek a sivatagban. Az angol titkos szolgálat ügynökei harca a lázadókkal.

A főszerepben:
ERROL FLENN és KAY FRANCIS

Rendezte:
WILLIAM DIETERLE, a „Pastur“ és a „Zola“ című filmek alkotója.

Gazdag és érdekes kis.römvör!

UJONNAN MEGNYILT a

Washington étterem

BEOGRADBAN, a Bajloni piacon

Minden pénteken **halpaprikás!**

APATN **halpaprikás!**
A bácskaiak találkozóhelye, Kütünő konyha, elsőrendű cigányzene! — Tulajdonos:
Haracsonyi (Apatin)

Palics fürdő

legszebb helyén **5 kána szűlő; VILLA,** automata vízvezetékű fürdőszobával, azonnali beköltözésre eladó. Bővebbet Lapsitz Aleksander papirkereskedőnél, Szubotica, Strösmajerova ul. 16. Telefon: 644.

BUTORT készít szépet és olcsót

Szántó műbátör üzeme

SZUBOTICA, Humanovska 5.

FRISS, ÉLO

Iudasi ponty és palicsi kárász

naponként kapható **Szuboticán Malagutszki Gyulánál a halcsarnokban**

Reggeli Ujság

Üredelítő i admlstracija Szerkoslőstég és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: **André Dezső**
A kiadóhoz tartozó szerkesztő: **Blažek Ferenc**
Prezsiatá — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár (kihordó útján 30 din.)
Három óra 80.— dinár (kihordó útján 86 din.)
Élelve 160.— dinár (kihordó útján 172 din.)
zlati svakodnevno — Megjelenik naponta Post. čekoval račun — Postacékek számla: Zagreb, 46.692